

Tudom, hogy az Úr jogot
szolgáltat a szűkölködőknek
és igazságot a szegényeknek.

Zsolt 140,13

Új Ember

KATOLIKUS HETILAP

ferenc
300

LXXXII. évf. 4. (4038.)
2026. január 25.
Ára 475 Ft

Fotó: Merényi Zita

„Szabad szívvel létezhetek ezen a világon”

Beszélgetés a nyolcvanéves Várszegi Asztrikkal

4–5. oldal

Segítsünk a bajbajutottakon
az extrém hidegben! 8–9. oldal

Beszélgetés Fabiny Tamás
evangélikus püspökkel 10–11. oldal

Szent Margit ereklyéje
a Lehel téri templomban 17. oldal

Fedezzük fel újra a II. Vatikáni Zsinatot és dokumentumait!

Január 7-én, szerdán a Szentatya a VI. Pál Teremben tartotta meg az idei első általános kihallgatást, melynek keretében új katekézissorozatát kezdte a *II. Vatikáni Zsinat, annak dokumentumain keresztül* címmel. Ezúttal bevezető katekézist tartott a *Zsidóknak írt levél 13,7-9* alapján. A Szentatya több nyelven is összefoglalta katekézisét, majd üdvözölte a jelen lévő hívőket. Az általános kihallgatás a Miatyánk elimádkozásával és az apostoli áldással zárult. Az alábbiakban XIV. Leó pápa teljes katekézisének fordítását közreadjuk.

Testvéreim, jó napot kívánok! Isten hozott benneteket!

A jubileumi év után, melynek során Jézus életének misztériumain elmélgedtünk, ma új katekézissorozatot kezdünk, amelyet a II. Vatikáni Zsinatnak és dokumentumai újraolvasásának szentelünk. Ez kiváló alkalom arra, hogy újra felfedezzük eme egyházi esemény szépségét és jelentőségét. Szent II. János Pál pápa a 2000. évi jubileum végén így fogalmazott: „Különleges kötelességemnek érzem, hogy rámutassak a zsinatra mint arra a nagy kegyelemre, amelyben az Egyház a huszadik században részesült.”

A Nikaiai Zsinat évfordulójával együtt 2025-ben a II. Vatikáni Zsinat hatvanadik évfordulójáról is megemlékeztünk. Bár nem túl hosszú idő választ el bennünket ettől az eseménytől, az is igaz, hogy a II. Vatikáni Zsinat püspökeinek, teológusainak és hívőinek nemzedéke ma már nincs velünk. Ezért miközben feladatunknak érezzük, hogy ne engedjük kialudni a zsinat prófétai tüzet, és továbbra is keressük, miképpen valósíthatjuk meg felismeréseit, fontos, hogy újra közelről ismerjük meg, és ne hallomásból szerzett értesülések vagy a hozzá fűzött értelmezések alapján tegyünk ezt, hanem dokumentumainak újraolvasásával és tartalmuk átgondolásával. Hiszen arról a tanítóhivatalról van szó, amely ma is sarkcsillagként ragyog az Egyház útja számára. Amint XVI. Benedek tanította: „Az évek múlásával a dokumentumok nem veszítettek időszerűségükből; tanításuk különösen is megvilágító az Egyházban és a mai globalizált társadalomban felmerülő új kérdéseket illetően.”

Amikor Szent XXIII. János pápa 1962. október 11-én megnyitotta a zsinatot, úgy beszélt róla, mint egy az egész Egyház számára tündöklő nap hajnaláról. Az összes földrész egyházaiból érkezett nagyszámú zsinati atya munkája valóban egy új egyházi korszak felé egyengette az utat.

A huszadik századi gazdag biblikus, teológiai és liturgikus reflexiót követően a II. Vatikáni Zsinat újra felfedezte annak az Istennek az arcát, aki Atyaként Krisztusban arra hív bennünket, hogy gyermekei legyünk; Krisz-

tusnak, a nemzetek világosságának fényében az Egyházat mint a közösség misztériumát, valamint az Isten és népe közötti egység szentségét szemlélte; jelentős liturgikus reformot indított el, melynek középpontjába az üdvösség misztériumát, valamint Isten egész népének tevékeny és tudatos részvételét állította. Abban is segített, hogy megnyíljunk a világ felé, s a párbeszéd és a saját felelősségünk vállalása révén felismerjük a modern kor változásait és kihívásait, olyan Egyházként, amely ki akarja tárni karját az emberiség felé, visszhangozni kívánja a népek reményeit és aggodalmait, s együtt kíván munkálkodni egy igazságosabb és testvériesebb társadalom építésén.

A II. Vatikáni Zsinatnak köszönhetően „az Egyház mintegy szavá, üzenetté és párbeszéddé válik”: elkötelezi magát amellett, hogy az ökumenizmus, a vallásközi párbeszéd és a jóakarátú emberekkel folytatott párbeszéd útján keresse az igazságot. Ennek a szellemiségnek, ennek a belső magatartásnak kell jellemeznie lelki életünket és az Egyház pasztorális tevékenységét, mert teljesebben meg kell még valósítanunk az egyházi reformot a szolgálatosság szempontjából, és a mai kihívások tekintetében továbbra is az idők jeleinek éles szemű értelmezőinek, az evangélium örömteli hirdetőinek, az igazságosság és a béke bátor tanúinak kell maradnunk.

Albino Luciani, a későbbi I. János Pál pápa, Vittorio Veneto püspökeként a zsinat kezdetén prófétai szavakkal ezt írta: „Ma is arra van szükség, hogy ne annyira szervezeteket, módszereket vagy struktúrákat valósítsunk meg, hanem egy mélyebb és szélesebb körű életszentséget. [...] Elképzelhető, hogy egy zsinat kiváló és bőséges gyümölcsei csak évszázadok múltán válnak láthatóvá, ellentétek és kedvezőtlen helyzetek

fáradtságos leküzdése árán érnek be.” A zsinat újrafelfedezése tehát – amint Ferenc pápa ki jelentette – segít abban, hogy „visszaadjuk az elsőbbséget Istennek, és egy olyan Egyháznak, amely örülten szereti Urát és az általa szeretett összes embert”.

Testvéreim, amit Szent VI. Pál a zsinati atyáknak mondott a munka lezárásakor, ma is biztos iránytű számunkra; azt mondta, hogy elérkezett az indulás órája: el kell hagynunk a zsinati özszejövotelt, hogy az emberiség elé menjünk, és elvigyük neki az evangélium örömhírét, annak tudatában, hogy olyan kegyelmi időszakot éltünk meg, amelyben a múlt, a jelen és a jövő sűrűsödik össze: „A múlt: mert itt Krisztus Egyháza gyűlt egybe, a maga hagyományával, történelmével, zsinataival, egyháztanítóival és szentjeivel. [...] A jelen: mert most elválnak egymástól, hogy elinduljunk a mai világ felé, annak nyomorúságaival, fájdalmaival és bűneivel, ugyanakkor csodálatos vívmányaival, értékeivel és erényeivel is. [...] Végül a jövő: a népek sürgető felhívásában a nagyobb igazságosságra, vágyukban a béke iránt, a tudatos vagy tudattalan szomszágukban egy magasabb rendű élet után: pontosan azon élet után, amelyet Krisztus Egyháza tud és akar adni nekik.”

Ez ránk is érvényes. Amikor közelebbről megismerjük a II. Vatikáni Zsinat dokumentumait, s újra felfedezzük prófétai tüzüket és időszerűségüket, az Egyház életének gazdag hagyományát fogadjuk be, ugyanakkor kérdéseket teszünk fel a jelenről, és felelevenítjük annak örömet, hogy a világ elébe sietünk, hogy elvigyük neki Isten országának, a szeretet, az igazságosság és a béke országának evangéliumát.

Fordította: Tözsér Endre SP

Fotó: Vatican Media

Pizzaballa bíboros a közel-keleti helyzetről

Pierbattista Pizzaballa bíboros a Jeruzsálemi Latin Patriarkátushoz tartozó területekről nyilatkozott január 13-án a vatikáni médiának. Beszélt Iránról, Gázáról, Izraelről, Jordániáról, és felhívást intézett a zarándokokhoz, hogy térjenek vissza a Szentföldre.

Mindig van egy határ, amelyet a politikai hatóságok nem képesek átlépni, és ez a népeknek az a vágya, hogy „méltóságteljes életet éljenek”. Pizzaballa bíboros, jeruzsálemi latin pátriárka az Iránban zajló eseményekről, az erőszakosan visszaszorított civil tüntetésekről úgy beszél, hogy ezzel azoknak a lázadása tört ki, akik békét, igazságosságot és méltóságot követelnek – Iránban éppúgy, mint máshol, így a Szentföldön is. Azt kívánja, hogy „békés megoldások szülessenek, és a helyzet ne fajuljon el. Fontos azonban, hogy senki sem hagyhatja figyelmen kívül az élet és az igazságosság iránti vágyat, amely minden ember lelkiismeretének szerves része”.

A bíboros Jordániában, a Holt-tengernél tartózkodott egy találkozáson, amelyen mintegy hat-

van, a Latin Patriarkátushoz tartozó pap gyűlt össze. A pátriárkán kívül jelen volt még három püspök is: Jordánia vikáriusa, Ijád Akram Tval (Iyad Akram Twal) érsek; az általános helynök, William Shomali érsek, valamint Izrael vikáriusa, Rafic Nahra érsek.

„Összetett egyházmegye ez – jellemzi Pizzaballa –, amely négy különböző országot foglal magában, mindegyiket érinti a folyamatban lévő konfliktus, de területenként eltérő módon.” Jordániában „megbénult a kereskedelem, és ez kihatott a gazdasági tevékenységekre és a közlekedésre. Gázában teljes a pusztítás, Ciszjordániában pedig a helyzet folyamatosan romlik. Ugyanez igaz Izraelben, Galileában is, ahol egyre nagyobb szakadék látszik a zsidó többség és az arab kisebbség között; probléma a bű-

nözés, és itt inkább kapcsolatok terén vannak nehézségek, nem annyira a gazdaságban. Ott vannak a lezárt határok és az engedélyek hiánya, amelyek megakadályozzák a palesztinok mozgását, ami óriási mértékben befolyásolja a közösség életét”.

Az elmúlt három hónapban, a tüzszünet kezdete óta – amely az Egyesült Államok által javasolt békefolyamat első lépése volt – a gázai humanitárius helyzet nem sokat változott. „Nincs már nyílt, totális háború – hangsúlyozza a pátriárka –, de még mindig vannak célzott bombázások. Több az élelem, mint korábban, de hiány van gyógyszerekből. Az emberek megfagynak, de meghalnak az orvosi ellátás hiánya miatt is, mert nincsenek

antibiotikumok, hiányoznak az alapvető gyógyszerek. Összességében a lakosság kilátásai továbbra is rendkívül bizonytalanok.”

Rövidesen várható a Board of Peace nemzetközi testület létrejöttének bejelentése, amelyet az Egyesült Államok elnöke, Donald Trump vezet, és felügyelni fogja a szakértői kormányt, amelynek át kellene vennie Gáza irányítását: „Nagyon nehéz átlátni, mit tud majd tenni ez a béketanács; hogyan fog működni, és hogyan változnak majd a dolgok. Még minden rendkívül bizonytalan, sok a tennivaló, és ami biztos: a helyzet továbbra is a teljes pusztulás állapota.”

Pierbattista Pizzaballa felhívása a zarándokokhoz szól: térjenek vissza az egész Szentföldre, Jordániát is beleértve, amely az egyházmegyének a „nyugodtabb, aktívabb, élénkebb” területe, az ott élő katolikusok alkotják a Jeruzsálemi Latin Patriarkátus legnagyobb részét, és a hívek – különösen a fiatalok – „erősen érzik a kötődést nemcsak Jordániához, hanem a keresztény közösséghez: nagyon szép, nagyon erős ez az elköteleződés, erős az önkéntesség, ami a Közel-Keleten nem annyira elterjedt”.

Pizzaballa bíboros hangsúlyozta: a Szentföld „egy ötödik evangélium, egyfajta nyolcadik szentség, mert lehetővé teszi a Jézussal való találkozás megtapasztalását, fizikailag, kézzelfoghatóan. Bárki lehet tökéletesen keresztény anélkül is, hogy a Szentföldre menne, de ha elmegy oda, a keresztény hit erősebbé és konkrétabbá válik”.

Fordította: Thullner Zsuzsanna
Forrás: L'Osservatore Romano
Fotó (archív):
Fábián Attila, Merényi Zita

„Szabad szívvel létezhetek ezen a világon”

Beszélgetés a nyolcvanéves Várszegi Asztrikkal

Január 26-án ünnepli nyolcvanadik születésnapját Várszegi Asztrik püspök, emeritus pannonhalmi főapát. A hegyre épült történelmi település apát-ságában beszélgettünk vele, többek között életéről, bencés identitásáról, hivatásáról, társadalmi kérdésekről és arról, hogy véleménye szerint mit jelent katolikusként lenni.

– Egyszer azt mondta magáról: pannon keverék. Mit jelent ez?

– Családilag valóban pannon keverék vagyok: nyugat-dunántúli magyar, horvát, szlovák és sváb. Ha nagyon megnézzük, a nemzetiségi keveredés jellemző a magyar családok nagy többségére.

– Isten, család, haza?

– Nagy ajándék számomra, hogy római katolikus családba születtem. A 19. század derekáig birtokban vannak a családi keresztlevelek. Még csak vegyes házasság sincsen. A Nyugat-Dunántúlon egyértelmű volt, hogy a többség római katolikus, egységesen, és gyakorló katolikus. Ha lehet ezt mondani, a férfiak férfias módon, a nők pedig mélyebben voltak hívők. A hit kialakulásában és fejlődésében kiemelkedő szerepe volt az édesanyámnak és a nagymamáimnak. Nagyon hálás vagyok nekik ezért. Már kisgyermekként vittek magukkal a templomba. Emlékszem a hároméves kori karácsonyomra. Négy-öt éves koromtól kezdve a nálam három-öt évvel idősebb unokabátyáimmal együtt a soproni bencés templomhoz kötődtem. Később aztán ministráltam is. A bencés templom tornyából kaptam kisgalambokat, hogy saját galambfarmomat megalapítsam házunk padlásán. Megjegyzem: minden szempontból előnytelen családba születtem.

Az egyik nagyapám horthysta altiszt volt, a másik kulák. Én pedig majdnem migránsnak születtem. A szüleim elmenekültek 1945-ben. Ha még egy hónapig maradnak, akkor a bajor Pocking menekülttáborban születtem volna meg. De édesanyám hazajött, így már itthon, Sopronban születtem.

– Hogyan lett bencés szerzetes?

– Tízennyolc éves koromban volt egy meghatározó élményem, Marton József bencés újmiséje. Ezután határoztam el nagyon tudatosan, hogy bencés leszek. Sopronban természetesen volt a bencés kötődés. Már kisgyerekként ott lábatlankodtam a bencéseknél. A későbbi magiszter atyám, Iróffy Huba ott volt fiatal káplán. Jáki Teodóz atya meg a másik káplán. Később ennek az lett a következménye, hogy hiába voltam Jáki Teodóz főapátja, ő csak azt mondta mindig: öcsikém.

– Milyennek látja nyolcvan év távlatából a bencés identitását?

– Alakulásában egészen biztosan szerepe volt annak, hogy mint említettem, kisgyermekkorom óta értek bencés hatások. Érdekes, de még a doktori disszertációm is vissza tudom vezetni a gyermekkoromig. Kisgyermekként bent kószáltunk a rendházban, ahol felosztás utáni állapotok uralkodtak, óriási volt a

rendetlenség. Láttam ott egy ragyogó Kelemen Krizosztom-fotót, 1936-ban készült. (Kelemen Krizosztom pannonhalmi főapát volt 1933–1950 között – *a szerk.*) Mindig rácsodálkoztam a tekintetéből sugárzó emberi tisztaságára. Amikor 1964-ben, tizennyolc évesen idejöttem Pannonhalmára, és rátekintettem olajképére, ugyanezt a gyermekkori vonzódást éreztem. Ez döntően hozzájárult ahhoz, hogy az egyetemen belőle doktoráltam.

– „Imádkozzál és dolgozzál!” Mit jelent ma Önnek a bencés rend jelmondata?

– Életem legnagyobb ajándékának tekintem, ahogyan Szent Pál mondja, Jézus Krisztus „felséges” ismeretét. Alapélményem a Krisztus-központúság. Aztán az emberrel együtt nő Krisztus ismerete, szeretete. A másik ajándék: hogyan kövesse, miként közelítse meg az ember Jézus Krisztust. Itt lép be a bencés lelkület, ami ókeresztény, tehát a gyökerekhez közeli. Ez annyira meghatározta a gondolkodásomat, hogy amikor kineveztek püspöknek, megint tájékozódnom kellett arról, hová is tartozom, ki vagyok. A magam számára így fogalmaztam meg a püspöki szentséget: még közelebb Krisztushoz. Ez tehát nem rang, méltóság, hanem azt jelenti: közelebb kerülni a legtisztább forráshoz, a „szent kezdet”-hez. Az ősvizekből merítgetni.

– Püspökként legalább száznegyven papot és közel annyi diakónust szentelt.

– Számomra mind a pap-, mind pedig a diakónusszentelés személyes, nagy élmény volt. Hihetetlen öröm a gyarapodást, a növekedést, a munkát szolgálni. Visszanézve megdöbbent, hogy szerzetes püspökként tiszteletre méltó

teljesítmény van mögöttem. Lassan ott tartunk, hogy a rendtársaim többségét én szenteltem.

– Mi jut eszébe a rendszerváltozásról, az igazságtételtől, illetve a megbocsátásról?

– Ha nem szabad szívvel közeledik az ember a másikhoz, ha haragot vagy bosszút érez a szívében, akkor nem tud mit kezdeni ezzel. Negyvennégy éves voltam 1990-ben, viszonylag fiatal. Intellektuálisan is át kellett látni akkor, hogy az Egyház egészen más élethelyzetbe került, és a keresztény nagyvonalúságot kell elegánsan képviselni. Tehát nem megróni, felhánytorgatni, hanem szeretettel meghívni. Még azokat is, akik az elsőkközött fordultak el. Emlékszem, a rendszerváltozás hajnalán tele volt egy templom, még az ajtóban is emberek álltak, és az akkori plébános úr mennydörgött: ti haramiák, a kommunizmusban üres volt a templom, bezzeg most meg mind idejöttök! Ha igaza volt is, ezt riasztónak találtam. Az ilyen helyzeteket is keresztény módon kell megoldani. Bennem nem volt félelem, hogy szóba álljak az emberekkel, bárhová is tartoztak. Meghallgattam mindenkinek a gyónását, bűnbánatát. Utólag próbáltam értékelni a magatartásukat.

– Miért gondolta fontosnak, hogy történész-ként is tevékenyen részt vegyen a rendszerváltozásban? Gondolhatunk itt például arra, hogy alapító tagja volt a Magyar Egyháztörténeti Enciklopédia Munkaközösségnek (METEM), a Lénárd Ödön Közhasznú Alapítvány kuratóriumának pedig elnöke.

– Történelem–német szakos tanár vagyok. A német alapvetően fontos volt számomra a kapcsolatteremtésben. A történelem pedig a véreben van, gyerekkoromtól kezdve érdekel. A német és a történelem is segített a püspöki hivatásban, tájékozódásban. Az Egyház be volt zárva az előző rendszerben, az Állami Egyházügyi Hivatal (ÁEH) és a Belügyminisztérium által megengedett kapcsolatai voltak. Mi, fiatal, akkori szerzetesnövendékek, bencések viszont a hatvanas-hetvenes években a bölcsészkarra jártunk, és intellektuális kapcsolatrendszerünk volt. Amikor jött a váltás, ezekből az emberekből politikusok, miniszterek lettek. Klasszikus eset Glatz Ferenc történészé, akiből a Németh-kormány művelődési minisztere lett. A Történettudományi Intézetből ismertem őt, kölcsönösen becsültük, ismertük egymást. Ezeknek a kapcsolatoknak köszönhetően bármikor kapcsolatba tudtam lépni vele, velük. Nem kellett kilincselnem, várakoznom.

– Térjünk vissza kicsit az eredeti kérdéshez.

– Eszembe jut egy jellemző eset: Sólmos Szilveszter atya úgy kezdte fiatal bencés életét, hogy 1950-ben életfogytiglani börtönbüntetést kapott. Később Miklós Imre, az ÁEH vezetője azt mondta róla Legányi Norbertnek: főpát úr, maga tisztességtelen ember, mert közbüntörvényekkel nevelteti a rendi fiatalokat. Jőmagam tehát, aki egy közbüntörvényes által nevelt bencés vagyok, hálával gondolok vissza erre a nevelésre. Minden érdekelt, ami történelem. Együtt munkálkodtam Dankó László érsek úrral, Somorjai

Ádám rendtársammal, később bekapcsolódott a munkába Zombori István történész. Létrehoztuk a METEM-et, és Isten csodájából megmaradtunk. Sem a hivatalos egyház, sem bank nem áll mögöttünk, mégis rengeteg könyvet kiadtunk már. Jőmagam megpróbálok anyagi támogatást találni a kötetekhez, Zombori István pedig végzi a kiadó nehéz munkáját.

– Miért fontos a múlt feltárása?

– Mert ha a múltat őszintén feltárjuk, akkor a jövőben újra hitelesek lehetünk.

– Karácsony előtt jelent meg a Bencés Kiadónál legújabb könyve, amelynek címe: „Az én feladatam az, hogy átvezessem a rendet a Vörös-tengeren” – Legányi Norbert pannonhalmi főpát küzdelme a kommunista államhatalommal (1958–1969).

– Ez több mint húszévi munka eredménye. Mindenképpen meg kellett írnom, lelkiismereti kérdés volt számomra. Személyesen ismertem őt, nagyon szerettem. Úgy éreztem, nem lehet, hogy a fiatalok ne ismerjék meg a történetét.

– A kötet címe több mint figyelemre méltó.

– A bencések százötven éven keresztül gyanútlan szívvel énekeltek a húsvéti himnusz a *Breviáriumból*. Első sora így kezdődik: „Forti tegente brachio, Evasimus rubrum mare”, azaz „Az égből hű kéz pártfogolt, és átvágtunk mély tengeren.” Ez akkor senkinek fel sem tűnt. A II. Vatikáni Zsinat után áttértünk az anyanyelvre. Diktatúra volt, láttamoztatnunk kellett a liturgikus szövegeket. Az Állami Egyházügyi Hivatal embere a kommunista rendszerre értette a Vörös-tengerre való földrajzi utalást. Visszadobták, hogy nem imádkozhatjuk. Végül ezzel a kompromisszummal fogadták el ezt a húsvéti himnusz: „Isten hatalmas karjával átkeltünk a tengeren.” A liturgikus könyvbe be kellett írunk, hogy a himnusz 1842-ből származik. Kapcsándi Zsigmond rendtársunk, csobánkai plébános egy alkalommal addig mondogatta főpát úrnak, hogy még mit kell tenni a bencés szerzetesreform érdekében, míg sikerült fölbosszantania. Legányi főpát ezt mondta neki: „tudod, Zsigmond, az én hivatásom az, hogy átvezessem a rendet a Vörös-tengeren, aztán ha a végét megérem, de lehet, hogy már előtte is, úgyis elcsapnak”. Ezt Legányi Norbert főpát naplójából idéztem. Az ő tízéves főpátsága ebben merült ki: küzdelem, megalázás, és nem volt más útja, mint a lemondás.

– Hogyan vélekedik a kereszténység és a politika kapcsolatáról?

– A Katolikus Egyháznak erről világos elvei, teológiai tanítása, nézetei vannak. Történelmi múltunk pedig szomorú örökség, amelyből még mindig nem tudunk kilábalni, ezért jutunk mindig zsákutcába. Az egyház benne él a társadalomban, persze, hogy enyiben politikus. De nem mindegy, hogy ki, milyen módon és mekkora szabadsággal. Az egyháziaknak: a püspöknek, a papnak, a szolgálattevőnek más a helyzete, mint a keresztény világi hívőnek. Az egyháznak vagy a felekezeteknek a legfontosabb

célkitűzése, hogy az Evangélium szabadon és ne feltételekhez kötve hirdetessék. Elsősorban az evangelizációt kell képviselnie, aztán az emberek igényeit: a társadalmi igazságosságot, a lelkiismereti szabadságot.

– Mit jelentett Önnek a tanítás, a nevelés?

– Legányi Norbert főpát azzal a megmondással vett fel a rendbe, hogy szerzetes, pap, tanár legyek. Ez három önálló egzisztencia. Gyerekkoromban is szívesen foglalkoztam a kisebbekkel, jóban voltam az osztálytársaimmal, most is tartom velük a kapcsolatot. Ma is akkor érzem igazán jól és szabadnak magam, amikor diákok, fiatalok között vagyok. Gyakran olyanokat tudnak mondani, hogy a falra mászom tőlük, de igazuk van. A tanár nemcsak a tudást adja át a diáknak, hanem annál sokkal többet. Egyéniségével nevel és tanít. Egyszer diákjaim azt mondták: Asztrik atya „asztrikológiát” tanít. Ahhoz, hogy a tanár jól tudja tanítani a történelmet, először meg kell nyernie a gyerekeket, hogy érdekelje őket. Ehhez őszinteség kell, tárgyi tudás, előadókészség és lelkesedés. Persze voltak kudarcaim. Szent Benedek azt írja a *Regulában*: a fiatalokat olyan tapasztalt szerzeteseknek kell tanítaniuk, akik alkalmasak a lelkek megnyerésére. Az én dolgom, hogy figyeljem a gyereket, és kibábáskodjam belőle, hogy mi az ő adománya, mit kapott ajándékba. Ha rájön ezeknek az ízére, akkor használni is tudja ajándékait, boldog és képes szárnyalni. A lelkipásztori munkában is így van ez: meg kell nyerni a másikat a jónak, s akkor mennek a dolgok.

– Mit jelent katolikusnak lenni?

– Csodálatos dolog, az egész világ a tiéd! Jézus Krisztus szabadságával, szabad szívvel tudok létezni ezen a világon. Még ezt a bűnös világot is szeretni tudom, és benne az embereket. Látom az emberi szenvedéseket is. A Katolikus Egyháznak, a hívőknek irgalmas szeretettel kell embertársaikhoz fordulni. Csak így tudjuk valóban megszólítani az embereket Jézus örömhírével.

– Készül-e arra nyolcvanévesen, hogy talán már nincs olyan messze a találkozása a menyeyi Atyával?

– Természetesen. Megint a *Regulára* hivatkozom, humorral és valóságérzéssel: „Naponta gyanakodva tartsd szemed előtt a halált!” Ez benne van a bencés spiritualításban. Harminchat évesen azt mondtam a már említett „köztörvényes” nevelőmnnek, Sólmos Szilveszter atyának: mostanában többször gondolok a halálra. Erre ő: „Szép, hogy egy kolostorban legalább a magiszter gondol a halálra.” Mindennap felajánlom, hogy már mennék, de ez nem az én kezemben van. Érdemeim nincsenek, de nem félek. A fogadalomkor imádkozott zsoldárvers erőt és bátorságot ad: „Fogadj el engem, Uram, szent ígéd szerint, hogy neked éljek, és ne szégyeníts meg engem várakozásomban, mert mindig Benned bíztam!” (Zsolt 118,116)

Kuzmányi István, Bodnár Dániel

Fotó: Merényi Zita

A tanítványi létről

(Mt 4,12–23)

Isten Igéjének vasárnapja az évközi idő kezdetén felhívja a figyelmünket arra, hogy fontos rendszeresen táplálkoznunk a *Szentírás* és a Szent-hagyomány tanításából, hiszen az isteni kinyilatkoztatás hitünk alapja, valamint tanítványi létünk, missziós küldetésünk forrása. A mai evangéliumban négy tanítvány meghívásáról hallunk. A négy halász éppen a munkájával foglalkozik, Jézus pedig arra jár: egy tekintet, egy hívó szó elég, és mind a négyen követik őt, „eldobva, ami a kezükben van”. Ez a rövid jelenet tulajdonképpen mindent tartalmaz, ami az isteni meghívást jellemzi.

Az első, amit megállapíthatunk, hogy Krisztus a kezdeményező. Jézus

meglátta őket... Itt többről van szó talán, mint arról, hogy egyszerűen csak észrevette ezeket a halászokat. Nem vagyunk idegenek Isten számára, ő ismeri az életünket, látja a munkánkat, mindennapjaink örömeit és küzdelmeit. A meghívás személyes: nevükön szólítja őket. Ez a személyesség a kegyelem sajátos vonása, ugyanis Isten előbb szeret(ett) minket, és csak azután kér választ. „Kövessetek engem!” – radikális meghívás ez, amely nem latolgatja a lehetőségeket, célokat, körülményeket, hanem követésre szólít, ami az élet átalakítása. „Embernek halászává teszlek titeket” – erőteljes a kép: új feladat, új identitás. Jézus nemcsak meghív, hanem küldetést is ad.

A tanítványság nem merül ki intellektuális ismeretek megszerzé-

seben (mint például a zsidó tanítók tanítványainak esetében), hanem a Jézussal való személyes jelenlétre hív, arra, hogy őt kövessék minden mozzanatában. Végül Péter, András, Jakab és János részéről is megérkezik a válasz: mindenüket – még apjukat is – otthagynak azonnal követik Jézust. A későbbi életükből láthatjuk, hogy ez nem idealizált naivitás volt részükről, hanem minden bizonnyal a hit és a kegyelem ereje, amit a jézusi megszólítás és hívás közvetített. Mindennek az elfogadása azonban mégis szabad tett, ezt érzékelteti más meghívástörténet esetében az elutasítás (vö. Mt 19,16–22). A Jézussal való találkozás mindig döntést követel. A maguk mögött hagyott dolgok

(munka, családi kapcsolatok) nem az öröktől elválasztott értéktelenségek, ám a tanítványság fényében minden újraértelmeződik. Az értékek rendje megváltozik.

Az elhívott négy tanítvány kiemelkedő szerepet tölt be a jézusi tanítványi körben: az elhívás személyes, de a küldetés közösségi. Jézus követése nem a világtól elforduló magatartás, hanem missziós „együtt járás”.

A parton – életünk forgatagában – állva Jézus egyszerű szavakkal hív: „Gyertek, kövessetek!” Ma nekünk szól ez a hívás. Kérjük Istent, adjon nyitottságot, hogy meghalljuk, és bátorságot, hogy válaszoljunk, s „emberhalászként” válva minél több embert vonjunk be szeretettel és igazsággal Isten országába!

Kisiván Csaba

Az Eucharisztia tisztelete

(170/11e)

„A szentelésükkor tett és évenként az olajszentelési misében megújított ígéretükkel összhangban a papoknak »áhitattal és hittel kell ünnepelniük Krisztus misztériumait Isten dicséretére és a keresztény nép megszentelésére az Egyház hagyománya szerint, egész különösen az Eucharisztia áldozatában és a bűnbánat szentségében«. Nem szabad elsilányítaniuk szolgálatuk mélységes jelentését azzal, hogy változtatásokkal, rövidítésekkel vagy önkényes hozzáadásokkal eltorzítják a liturgikus ünneplést. Miként ugyanis Szent Ambrus mondta: »az Egyház nem önmagában sérül, (...) hanem bennünk. Őrizkedjünk tehát attól, hogy a mi hibáink megsebezzenek az Egyházat«. Hangsúlyozzuk tehát, hogy az Egyházat nem szabad megbántásnak érnie a papok részéről, akik oly nagy ünnepélyességgel ajánlották föl magukat a szolgálatára. Sőt a püspök irányítása alatt gondosan ügyelniük kell arra is, hogy ilyen torzulásokat mások se okozzanak.” (*Redemptionis sacramentum* 31.)

A dokumentum megfogalmazása szerint a papi szolgálat teológiai magja a kapott küldetés eredetében ragadható meg. Pál apostol tanításából fakadóan a pap Krisztus szolgája és Isten titkainak sáfára (vö. 1Kor 4,1). A sáfárság fogalma eleve kizárja az önkényt: aki sáfár, az nem birtokol, hanem felelősséggel őrzi a rábízott kincset, és hűséges kiosztója a mennyei eledelnek. Ez a hűség nem pusztán erkölcsi kategória, hanem szentségi természetű: a pap nem önmagát hirdeti, hanem Krisztust, az Urat (vö. 2Kor 4,5), s élete éppen ebben válik Isten dicsőítésévé és a nép megszentelésének eszközévé (vö. Róm 15,16).

Ez különösen az Eucharisztia ünneplésében válik nyilvánvalóvá. „Mert az Úrtól kaptam, amit átadtam nektek” (1Kor 11,23) – ebben a mondatban sűrűsödik össze a hagyomány teológiája. Aki ezt az ajándékot saját elképzelései szerint alakítja, az nem felszabadítja, hanem kiüresíti a liturgiát. Az eucharisztikus figyelmeztetés súlya – „vétekezik az Úr teste és vére ellen” (1Kor 11,27) – arra utal, hogy itt nem egyszerű jelképekkel, hanem a valósággal állunk szemben (Jn 6,55). A szentségi realitás tiszteletet, belső engedelmisséget követel. Ugyanez az apostoli logika hatja át a kiengesztelődés szolgálatát is. A feltámadt Krisztus nem általános felhatalmazást ad, hanem konkrét küldetést (vö. Jn 20,23). A pap nem a saját nevében cselekszik, hanem a kiengesztelődést ajándékozó Isten követe (vö. 2Kor 5,20). Az önkényes rögtönzés és a személyességre való olcsó hivatkozás ezért nem pusztán fegyelmi hiba, hanem a küldetés meghamisítása. A *Szentírás* következetesen tanúsítja, hogy Isten nem közömbös a kultusz formája iránt. Az önkényesség nem pusztán fegyelmi vagy rubrikális vétség, hanem gyakorta a papi identitás belső meggyengülésének jele. Az identitás bizonytalansága mögött sokszor kompenzáló önérvényesítés vagy ki nem mondott szorongás állhat, amely a liturgiát az önkifejezés eszközévé torzítja. A liturgikus hűség ezért nem csupán jogi engedelmisség, hanem a szolgálattelvő lelki integritásának és szabadságának védelme is. Az önkény látszólag buzgóságból ered (vö. Kol 2,23), mégis elszakít az apostoli eredettől. Mindez nem marad következmények nélkül: a pásztor bűne az egész testet sebzi (vö. 1Kor 12,26), s Isten neve a népek között is csorbát szenved (vö. Róm 2,24; Iz 52,5; Ez 34).

Innen érthető, hogy az Egyház liturgikus rendje nem külső korlát, hanem védelem; a püspök iránti engedelmisség annak jele, hogy a papi szolgálat a Szentlélektől ered (vö. ApCsel 20,28). A liturgia és a szolgálat hűsége végső soron az Egyház iránti szeretet konkrét megnyilvánulása, amelyben Krisztus engedelmissége válik láthatóvá a világban.

Sztankó Attila

Evangelium és liturgia

(3.)

A „vámósról és farizeusról elnevezett vasárnapon” jelennek meg az első, már ténylegesen a nagybőjtbe vezető liturgikus szövegek a Bizánci Egyházban. Igaz, az előkészületnek még az elején járunk. Az ekkor felolvasott evangéliumi szakasz szereplőiről (Lk 18,10–14) kapta elnevezését ez a vasárnap. Az ő elvetendő, illetve követendő viselkedésüket állítja szemünk elé Jézus példabeszéde, amit a liturgikus szövegek gazdagon felhasználnak.

Két ember, egy cél. A történet egyszerűen kezdődik: „két ember fölment a templomba” (Lk 18,10). Ekkor még nem látunk különbséget köztük. Mint ahogy Isten előtt is minden ember egyforma, és mindenkinek egyenlő esélyei vannak. Sőt! Még céljukban sem különböznek: „imádkozni” mennek. Mondhatnánk, a legnemesebb cél vezérli őket: Istennel akarnak közösséget az ima révén. Nemes szándékukhoz mi is csatlakozhatunk. Ámde a történet folytatása már változik, és erre is figyelniünk kell.

A farizeus imája és eredménye. Hogyan imádkozott a farizeus? „Odaállt előre, és így imádkozott magában: Isten, hálát adok neked, hogy nem vagyok olyan, mint a többi ember, rabló, igazságtalan, házasságtörő, mint ez a vámos is. Kétszer böjtölök hetenként, mindenemből tizedet adok.” (Lk 18,11–12) Liturgikus szövegeink nem győznek figyelmeztetni viselkedésének elkerülésére. Ezek közül is a legismertebb: „Ne imádkozzunk, atyámfiai, a farizeus módjára, mert aki magát fölmagasztalja, az megaláztatik!” Egy másik felszólítást is kapunk: „Kerüljük a fölötté gonosz farizeus dicsekvését!” Ugyanis „a farizeus a kevélységtől elvakítva” jött imádkozni, és ezért „dicsekedvén a javaktól megfosztatott”. Összehasonlítást is kapunk: „a farizeus dicsekvő hangját, hívek, megvetve, és a vámszedő töredelmes imádságát követve” kérjük a bűnbocsánatot.

A vámos imája és eredménye. Hogyan imádkozott a vámos? „Megállt hátul, szemét sem merte fölemelni az égre, inkább a mellét verte és könyörgött: Isten, irgalmazz nekem, bűnösnek!” (Lk 18,13) Liturgikus szövegeink nem győznek buzdítani viselkedésének követésére. Általánosan is szól az egyik: „utánozzuk a vámos kiváló alázatosságát!” De tényleges figyelmeztetésről is szó van: „alázzuk meg magunkat az Isten előtt, mint a vámszedő”, illetve „a vámszedő sóhajtásait hozzuk az Úrnak!” A lényeg pedig, hogy őt követve „böjtölvén kiáltsuk: Tisztíts meg minket bűneinkből, Istenünk!” Itt is kapunk összefoglalást: „a vámszedő és a farizeus közötti különbséget megértvén, én lelkem, a farizeus kevélységét gyűlöld, és a bűnbánó vámos alázatos imájához ragaszkodjál” bűnbocsánatot kérve.

Jézus komoly figyelmeztetést ad a példabeszéd tanulságával. A bűnbánó vámos sokkal inkább elnyerte a megigazulást, mint a gőgös farizeus (Lk 18,14). Lehet-e szebb összefoglalás adni a történetnek, mint amit a következő ének ad? „A tetteivel dicsekvő és önmagát igaznak valló farizeust elítélted, Uram, az alázatos vámost pedig, ki bűneinek elengedéséért fohászkodott, kegyelmedbe fogadtad, mert te nem a bölcseledők kevély szavára figyelsz, hanem a töredelmes szívet tekinted.”

Ivancsó István

Nolaszkói Szent Péter

Január 28.

A koldulórendek bekapcsolódása az egyházi élet megújításába a középkor delelőjén részben Nolaszkói Szent Péter nevéhez fűződő mozgalom kibontakozásával is együtt járt. A rend célja a keresztény rabszolgák kiszabadítása volt.

Pedro/Pierre 1182 körül született lovagi nemzetségből (Dél-Franciaországban vagy Barcelonában), és szülei halála után, fiatalon tekintélyes vagyont örökölt. Arra az elhatározásra jutott, hogy a szegények megsegítésének és különösen a rabszolgák kiváltásának szenteli életét. Valenciába, a legközelebbi nagy muszlim városba utazott, majd Granadáig is eljutott, és minden alkalommal számos keresztény rabszolgának szerezte vissza szabadságát, házról házra járva gyűjtve erre a célra.

1218. augusztusában Szűz Mária megjelent neki, és arra kérte, hogy hívja életre a foglyok kiszabadításának irgalmas rendjét. Augusztus 10-én a barcelonai székesegyházban a király, a püspök, a káptalan és a nép jelenlétében ünnepélyesen megalapították az Irgalmas Szűzanya fogolykiváltó rendjét, ők voltak a mercedáriusok. A rend lovagi jellegű volt, ez alapítójának személyiségéből, továbbá a királyi udvar befolyásából és azokból a társadalmi kiváltságokból adódott, amelyek abban az időben megillették a nemességet. XXII. János pápa (1316–1334) egy határozata alapján a továbbiakban csak papokra bízhatták a rend legfőbb vezetését. Ezért a lovagok ugyan kiváltak a rendből, a lovagi

kiváltságok mégis megmaradtak a rend számára 1936-ig.

Pedro egészen Afrikáig kiterjesztette a rend tevékenységét. Egyszer kalózok fogságába került, akik kifosztották, majd egy csónakon kitették a nyílt tengerre, hogy teremtsen elő a váltságdíjat túszként visszatartott kísérelője és a maga számára. A jelenetet, ahogyan csónakjával partot ért Valenciától északra, Francisco de Zurbarán (1598–1664) örökítette meg ismert festményén.

A rend tagjai gyakran életüket veszélyeztetve váltották ki a foglyokat. Pedro személyesen közel kilencszáz, rendtársaival együtt mintegy 2700 foglyot szabadított ki. Főként Spanyolországban és Dél-Franciaországban voltak tevékenyek. Olyan esetek is előfordultak, hogy önmagukat ajánlották fel a rabszolgákért cserébe, ha más módja nem volt a segítségnek.

Cervellói Szent Mária 1265-ben életre hívta a mercedáriusok női ágát. Idővel mindkét rend tevékenységi körét megváltoztatta az idő: ma a plébániai lelkipásztorkodásnak, a betegeknek és a fiataloknak nyújtanak segítséget.

L. K.

A HÉT LITURGIÁJA

A év

JANUÁR 25., ÉVKÖZI 3. VASÁRNAP – ISTEN IGÉJÉNEK VASÁRNAPJA (Szent Pál apostol megtérése, Saul, Henrik) – Iz 8,23b–9,3 (A pogány nemzetek területén a nép nagy fényességet lát.) – 1Kor 1,10–13.17 (Éljetek mindnyájan egyetértésben, és ne szakadjatok pártokra!) – Mt 4,12–23 vagy Mt 4,12–17 (Jézus Kafarnaumba jött, hogy beteljesedjék, amit Izajás mondott.) – **Zsolozsma:** III. zsoltárhét – **Énekrend:** Ho 257 – EE 587, Ho 257 – EE 148, Ho 132 – EE 595, Ho 273 – EE 190.

JANUÁR 26., HÉTFŐ – Szent Timóteus és Szent Titusz püspökök emléknapja (Paula, Vanda) – 2Tim 1,1–8 vagy Tit 1,1–5 – Lk 10,1–9.

JANUÁR 27., KEDD – Merici Szent Angéla szűz emléknapja (Angelika) – 2Sám 6,12b–15.17–19 – Mk 3,31–35.

JANUÁR 28., SZERDA – Aquinói Szent Tamás áldozópap és egyháztanító emléknapja (Karola, Petra) – 2Sám 7,4–17 – Mk 4,1–20.

JANUÁR 29., CSÜTÖRTÖK (Adél, Valér) – 2Sám 7,18–19.24–29 – Mk 4,21–25.

JANUÁR 30., PÉNTEK (Martina, Jácinta) – 2Sám 11,1–4a.5–10a.13–17 – Mk 4,26–34.

JANUÁR 31., SZOMBAT – Bosco Szent János áldozópap emléknapja (Marcella) – 2Sám 12,1–7a.10–17 – Mk 4,35–41.

FEBRUÁR 1., ÉVKÖZI 4. VASÁRNAP (Ignác, Gitta, Széver) – Szof 2,3; 3,12–13 (Meghagyom közöttetek a szegényeket és alázatosakat.) – 1Kor 1,26–31 (Isten azt választotta ki, ami a világ szemében gyöngye.) – Mt 5,1–12a (Boldogok a lélekben szegények.) – **Zsolozsma:** IV. zsoltárhét – **Énekrend:** Ho 223 – EE 587, Ho 223 – EE 153, Ho 134 – EE 595, Ho 201 – EE 221.

Hogyan segít a Katolikus Karitás az téli időszakban?

Az idei tél keményebb, a krízishelyzet a szokásosnál súlyosabb, a gyors segítségre most különösen nagy szükség van. A behavazott utak és a hideg még kiszolgáltatottabb helyzetbe hozzák az időseket, az egyedül levőket, a nehéz körülmények között élő családokat. A Katolikus Karitás számára a téli időszak folyamatos szolgálatot jelent, amelyről Zagyva Richárd országos igazgató adott tájékoztatást.

– Nagy a hideg, sok a hó, jegesek az utak. Hogyan van jelen a Katolikus Karitás a rászoruló számára ebben a nehéz az időszakban?

– A karitás egyik alapfeladatának tekintjük, hogy azonnali választ adjon a nehéz élethelyzetre. Már az adventi segélyprogramnál is mindig hangsúlyozzuk, hogy kiemelt a karácsonyi segítségnyújtás, és aztán a tél olyan esetekre derít fényt, olyan élethelyzeteket fed fel, amikor igazán komoly beavatkozásra van szükség. Ezért már a decemberi időszakban is több olyan támogatást nyújtunk, ami a lakhatási krízishelyzetben jelent segítséget. Amikor hidegebbre fordul az idő, még fontosabb, hogy jelen legyünk a rászoruló között. Nagyon nagy segítséget jelent ebben az országos hálózatunk: tizenhat egyházmegyében közel nyolcszáz településen működik önkéntes karitászcsoporthoz, amelyek rendszeresen látogatják az időseket, a magányosan élőket és mindazokat, akiknek nincs olyan környezetük, amelyben a nehézségeiket észrevehetné valaki.

– Milyen problémákkal találkozhatnak ilyenkor, és hogyan segítenek?

– Nagyon gyakori, hogy elromlik a kályha, elfogy a tüzifa, nincs elég pénz a fűtésre, vagy nincs, aki felvágja a fát. A kapcsolattartás révén a munkatársak és az önkéntesek azonnal értesülnek róla, ha gond van, és összefogással gyorsan tudnak segíteni.

Most is több alkalommal előfordult, hogy családok vagy idős emberek fűtetlen lakásban maradtak volna, ha nem kopogtatnak be hozzájuk a kollégáink, és nem érkezik időben a segítség. Decemberben volt olyan eset, amikor tönkrement kályhát kellett pótolnunk, hogy a család ne maradjon hidegben. A szakemberek javaslata szerint általában 15 fok az a minimum, amire fel kell fűteni egy helyiséget; a kihűlés komoly veszélyeket rejt, ezt próbáljuk megelőzni.

Fontos a részvételünk a Felzárkózó települések programban, folyamatosan ott vagyunk a Jelenlét Pontokon, így, mivel mindennapi a kapcsolatunk a családokkal, rászorulókkal, télen is hamar tudomást szerzünk arról, ha valaki megszorul.

– Hogyan támogatja a karitás a téli időszakban a hajléktalanokat?

– A karitás a hajléktalanok segítésébe is bekapcsolódik. Télen több egyházmegyében is utcai „teajáratokat” indítunk. Ilyen hidegben fontos kimenni azokra a helyekre is, ahol menedéket keresnek a hajléktalanok. Át kell vizsgálni például a hidak alatti területeket, az elhagyatott, romos építményeket. Munkatársaink igyekeznek kapcsolatot teremteni, forró tea mellett elbeszélgetni velük, intézményt ajánlanak számukra, ahol szállást és ellátást kaphatnak. Emellett az intézményes hajléktalanellátás is nagyon fontos, hálózatunkban

több ilyen lehetőség is van, például Pécsen, Kaposváron. Hajléktalanszállóink telt házzal működnek, senkit nem küldenek el, minden rászoruló számára biztosítják az ellátást.

– Hogyan tudnak bekapcsolódni a segítségnyújtásba az emberek, milyen adományokra van most leginkább szükség?

– A téli krízishelyzetek kezelése komoly anyagi forrásokat igényel, hiszen több megkeresés érkezik ilyenkor, leginkább fűtési gondok miatt. Főként tüzfára, fűtőeszközökre, takarókra van szükség, valamint utcai szolgálatok működtetésére és ételosztásokra. Ezek mind olyan területek, ahol az adományok nagy segítséget jelentenek. Lehetőség van az egyházmegyei karitások közvetlen támogatására, a 1356-os adományvonal hívására, valamint online adományozásra is a Katolikus Karitás központi felületein keresztül. Az így beérkező támogatásokat közvetlenül a téli segítségnyújtásra fordítjuk, mindig az egyéni, konkrét igényekre szabva.

– Minden rászoruló tudnak segíteni? Vagy előfordul, hogy nincs elegendő forrás?

– Alapvető célunk, hogy valamilyen formában mindenképpen segítsünk. Előfordulhat, hogy nincs azonnal megfelelő forrás, ilyenkor az együttműködés keresése a fontos. Ha összefogunk, érkezni tud a segítség. Ezért egész évben folyamatosan építjük az együttműködést a településeken működő karitászcsoporthoz, a helyi segélyszervezetekkel, az önkormányzati és más intézményekkel, hivatalokkal. Közös valóban hatékonyan tudunk fellépni és óvó hálót biztosítani a nehéz helyzetben levőknek.

A 1356-os adományvonal hívása 500 Ft támogatást jelent. Online adományozásra a Katolikus Karitás honlapján (karitasz.hu) keresztül van lehetőség, vagy utalhatunk is a karitás központi bankszámlájára: CIB Bank, 10701094-76228861-51100005

Trautwein Éva

Fotó: Lambert Attila, Katolikus Karitás

Magyar Máltai Szeretetszolgálat Lépünk oda a bajba jutott emberhez!

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat Közép-magyarországi Régiójának vezetőjét, Morva Emiliát arról kérdeztük, hogyan segít a szervezet a rendkívül hideg téli napokban a hajléktalan embereknek, rászorulóknak. Igyekeztünk megtudni tőle azt is, hogy mit kell tenniük a hétköznapi embereknek egy olyan helyzetben, amikor az időjárás miatt emberek élete kerülhet veszélybe.

– Mit tapasztalnak a Máltai Szeretetszolgálat munkatársai az utcákon?

– Azt, hogy nagyon nagy szükség van a segítségre. Ilyenkor minden jó szándékú emberre szükség van, aki bajba jutottal találkozhat. Nem szabad, hogy ezekben a nagyon nehéz, nagyon hideg napokban ez csak a klasszikus segítőszervezetek feladata legyen. Fontos, hogy minden ember a saját jóérzése, ereje, lehetőségei szerint próbáljon

Az utcai szociális munkásaink ilyenkor nagyon hosszú időn keresztül kint vannak a területükön; látogatják a hajléktalan embereket, akiknek a többsége tudja, hogy nincs biztonságban, és saját maga kéri a felvételét a szállást nyújtó intézményekben. De még a nagyon hidegben is vannak olyanok, akik azt mondják, hogy az ezt megelőző teleken is mindig kint voltak, higgyük el, nem lesz bajuk. Az utcai szolgálatok, a szociális munkások nem hatóság, nem tudják kényszeríteni a hajléktalan embert, hogy fogadja el a segítséget, és jöjjön be valamelyik intézménybe. Egyetlen eszközük, hogy megpróbálják meggyőzni erről, és ha elsőre nem sikerül, akkor a nagyon hideg napokban előfordul, hogy két-három óránként visszamennek hozzá, elmondják, hogy még mindig itt vagyunk, jöjjön, menjünk be, most még hidegebb van... Nagyon sok erő kell ehhez a kollégáinknak. Nehéz, ha valakit ott kell hagyni a mínusz tíz fok körüli hidegben úgy, hogy az öltözké-

szelése nem megfelelő, akkor sem, ha mi kipótoljuk, és plusz takarót, fóliát adunk, hiszen ekkora hidegben ezek nagyon rövid ideig védenek. Morálisan nehéz, embert próbáló feladat ez.

Minden intézményünkben készülünk arra, hogy nemcsak a megszokott férőhelyeket fogjuk használni, hanem újabb férőhelyekre is szükség lesz, ezért már előre matracokat, takarókat, ruházatot, plusz élelmiszereket viszünk az intézményekbe. Az autóinkat átnevezjük, figyelünk rájuk, és mindig pótoljuk a járműveinken azt a felszerelést, amivel kimennek a kollégák a hajléktalan emberekhez. Fontos, hogy téli ruházat, fóliák, takarók, zseblámpa, meleg tea mindig legyen náluk. Már november előtt végiggondoljuk, hogy ha minden férőhely betelik, milyen helyiséget tudunk még megnyitni annak érdekében, hogy senkinek ne kelljen az utcán maradnia.

Amit évek óta mondunk – hogy férőhely hiánya miatt senkinek nem kell az utcán maradnia –, ahhoz nagyon következetesen tartjuk is magunkat, tehát biztos, hogy mindenkit be fogunk engedni valahova, és melegben tudja tölteni az éjszakát.

– Mit tehetünk mi, hétköznapi emberek, ha az utcán fagyoskodó embert látunk, vagy azt gyanítjuk, hogy a szomszédunkban, az utcánkban valaki segítséget szoroz?

– Mindenkitől azt kérjük, hogy ha bajba jutott embert lát valaki, akkor lépjen oda hozzá, és kérdezze meg, hogy szüksége van-e segítségre.

Ez lehet a szomszéd, a faluvégén lakó idős vagy rossz körülmények között élő ember, de lehet az utcán, padon ücsörgő vagy fekvő hajléktalan ember is. Mindenképpen menjünk oda! Ez egy bátorságpróba is, tudom, hiszen nem könnyű idegen, morcos, borostás, rossz-

kedvű embereket megszólítani, de mégis tegyük meg! Így tudunk tájékozódni arról, hogy annak az embernek milyen típusú segítségre van szüksége. Lehet, hogy már nem szociális, hanem egészségügyi ellátásra szorul, ha nem adekvát a válasz, amit ad nekünk, abból látjuk, hogy valami nagyobb baj van. Ezt laikusként is biztosan meg tudjuk ítélni, és ilyenkor a mentőszolgálatot kell hívni.

Az nem jó segítségkérés, amikor a buszból látjuk a buszmegállóban ülő hajléktalan embert, és gyorsan felhívjuk a diszpécser, teljesen jószándékúan, hogy a hetes busz vonalán, hú, melyik megállóban is, nem tudom pontosan... Nagyon fontos, hogy tájékozódási pontokat mondjunk: itt egy vasbolt, ott meg egy gyógyszertár, és itt van a szökökút, ami most le van takarva, vagyis próbáljuk meg jól körülhatárolni, hogy hol található a segítségre szoruló ember. Ha sikerült kommunikálnunk vele, mondjuk el a telefonban, mit tudtunk meg róla, hogy hívják, van-e szállás tapasztalata, mit látunk a ruházatán... de ekkor már a diszpécser is segíteni fog. Akár a mentőt, akár a diszpécser hívjuk, ha tehetjük – és ezzel nem veszélyeztetjük a saját biztonságunkat –, várjuk meg, amíg megérkezik a segítség.

– A szeretetszolgálat munkatársai ilyenkor vidéken is jelen vannak ezekben a helyzetekben?

– Igen, vidéken is vannak hajléktalanellátó, idősgondozó, házi segítségnyújtó intézményeink, és tanyagondnoki szolgálataink is, a főváros környékén, Pest vármegyében több is. Ez utóbbi nagyon izgalmas terület, hiszen a tanyán élők ilyenkor nagyon ki vannak téve az időjárás viszontagságainak. Ők is számíthatnak a segítségre.

Thullner Zsuzsanna
Fotó: Merényi Zita

segíteni azoknak, akik támogatásra szorúlnak. Ez nemcsak az utcán élő hajléktalan emberekkel kapcsolatosan lehet igaz, hanem azok esetében is, akik olyan ingatlanban élnek, amely lakásnak nem nevezhető, lakhatásra alig-alig alkalmas. S igaz ez azokra az idősekre is, akik ezekben a napokban sokkal nehezebben tudnak gondoskodni magukról, mint más időszakokban.

felszerelése nem megfelelő, akkor sem, ha mi kipótoljuk, és plusz takarót, fóliát adunk, hiszen ekkora hidegben ezek nagyon rövid ideig védenek. Morálisan nehéz, embert próbáló feladat ez.

– A szeretetszolgálat hogyan készült fel a krízisidőszakra?

– Már november előtt sok képzést szoktunk tartani, beszélgetünk

Az Egyház látható egysége már megjelent a horizonton

Beszélgetés Fabiny Tamás evangélikus püspökkel

„Lehet, hogy az Egyház látható egysége még nincs karnyújtásnyi távolságban, de valahol a horizonton már megjelenik” – vallja Fabiny Tamás, az Északi Evangélikus Egyházkerület püspöke, aki január 31-én a budavári evangélikus templomban istentisztelet keretében búcsúzik az egyházvezetői szolgálattól. Az ökumenikus ima-hét előtt beszélgettünk vele.

– Mesélne az életéről olvasóinknak?

– Édesapám is lelkész volt. Szüleimnek nem volt könnyű az élete a háború után kialakuló diktatúrában. Édesanyám családját kuláknak minősítették, őt kicsapták az egyetemről. Az eredetileg jogot végzett apám a megtérése után azzal a tudattal járt a teológiára, hogy polgári származása miatt aligha szentelik lelkésszé. Egy Csögle nevű kis Veszprém megyei faluban aztán engedélyezték a szolgálatát. Hatéves koromig itt éltünk, ekkor apámat Miskolcra helyezték, én ott kezdtem iskolába járni. Amikor 1968-ban kinevezték az egyháztörténelem tanárának az evangélikus teológiára, Budapestre jött a család. Középiskolába a Veres Pálné Gimnáziumba jártam. Szinte az utolsó pillanatig angol–magyar szakra készültem, ám egy alkalommal volt egy erős hitélményem, ami gyökeresen átalakította az életemet.

A Budavárban, ahol most hivatalból parókus lelkész vagyok, egy nagyon eleven ifúsági kör működött, a későbbi püspök, Gáncs Péter vezetésével. Ez egy intellektuális, ugyanakkor hittel teli közösség volt. Civilek is tartottak igemagyarázatot. Egyszer egy egyetemista fiú a római levélnek arról a mondatáról beszélt, hogy „a teremtet világ sóvárogva várja Isten fiainak megjelenését”

(Róm 8,19). Villámcsapásszerűen ért engem – ez körülbelül 1976-ban volt –, hogy ebben a világban, ami körülvesz, mégiscsak szükség van Isten fiainak megnyilvánulására, tevékenységére.

A teológiát 1977–1982 között végeztem. A lelkészhiány miatt mindössze huszonhárom évesen egy nagy szórványnak lettem önálló lelkipásztor. Vasárnaponként Siófokon, Kötcsén és egyéb helyeken öt istentiszteletet tartottam. Lelkesen mentem előre, szinte szárnyaltam, de persze voltak próbatételek is. Elég hamar megkerestek a Belügyminisztériumtól, hogy működjek együtt velük. Nagyon nem szerettem volna, s végül a püspököm és édesapám segítségével sikerült is visszautasítanom őket. Bár nem volt könnyű az elmúlt rendszerben a lelkési szolgálat, nagyon sok lelkesítő élmény ért ezen évek során.

A Lutheránus Világszövetség 1984-ben Budapesten rendezhette meg a nagygyűlését. Talán az ottani megszólalásaimnak, szolgálatomnak köszönhetően először Németországba, majd Chicagóba mehettem tanulni. Ezután visszakerültem Siófokra, majd Kőbányára hívtak, ahol tizenhárom évig szolgáltam, 1986-tól 1999-ig. Aktívan éltem meg a rendszerváltás időszakát: egyre bátrabban jelentkeztek az emberek a felnőttkeresztségre, konfirmációra. Lelkesítet-

tek az országban zajló változások. Mindenütt ott voltam, ahol csak lehetett: az erdélyi falurombolás elleni tüntetésen, a március 15-ei megemlékezéseken, a bős–nagygyarosi erőmű elleni tiltakozáson, Nagy Imre újratemetésén.

A fásori gimnázium 1989-ben indult, itt a gyülekezeti munkám mellett hitoktatóként dolgoztam, majd a teológiára hívtak, először óraadónak, később főállású tanárnak. Németországban doktoráltam, Erlangenben, a Debreceni Református Teológián habilitáltam, majd tanszékvezető lettem. Két hónappal egyetemi tanárrá való kinevezésem után – ez 2005-ben történt – megválasztottak az Északi Evangélikus Egyházkerület püspökévé. A szentelésem 2006. március 25-én volt Miskolcon.

– Biblikus teológusként, lelkipásztorként mit jelent önnek a Szentírás?

– Gyerekkoromtól kezdve természetes volt az otthoni bibliaolvasás. A *Szentírás* szeretete, ismerete az egész családukat jellemezte. Emlékszem, nekünk, gyerekeknek édesanyám tartotta a bibliakört. Nagyon szuggesztíven tudta elmesélni a szentírási történeteket. Érdekes, hogy kamaszként úgy lázadtam, hogy titokban olvastam a *Bibliát*. Nem akartam,

hogy tudjanak róla mások. Egyfajta intimitást láttam ebben. A lelkem mélyén tudtam, apám örülne annak, hogy ígét olvasok, de amikor este benyitott hozzám, gyorsan rátettem a Bibliára egy földrajzatlazst, hogy ne vegye észre. Később a hivatásomnál fogva is sokat foglalkoztam a Szentírással, ám mindig azt mondom – és tanítom a lelkészjelölteknek is –, hogy maradjon meg a személyes bibliaolvasás varázsa, soha ne vesszen el a személyessége. Egzisztenciális jelentősége mellett az irodalmi, zenei és egyéb párhuzamok, összefüggések megtalálása és felfedezése is sokat jelent a számomra.

– Szóba került a művészet. Írásaiban, megnyilatkozásaiban sokszor említ irodalmi példákat, hivatkozik képzőművészeti alkotásokra. Ez csak illusztráció, vagy a művészet képes közelebb vinni bennünket a keresztény misztériumhoz?

– Az igehirdetésben, az üzenet továbbadásában nagyon sokat segít. Új asszociációs horizontokat nyit. Amikor irodalmi szemelvényeket használok a prédikációkban, az nem egy ornamentika, valamiféle díszítés. Pilinszky, Ady vagy József Attila nagyon tömören fogalmazza meg számunkra a lényegét. Az evangélikusok a képzőművészetet is sokra tartják, vannak ábrázolások a templomainkban, melyek segítenek a megértésben, közelebb viszik a keresztyén üzenetet a hívekhez.

– Amikor Hortobágyi Cirill pannonthalmi főapát húszéves püspöki szolgálata alkalmából köszöntötte Önt, azt mondta: „figyelmeztetsz, amikor a közösség épségét, a hit tisztaságát és a szeretet nagyvonalúságát valami külső ideológia, irigy féltékenység vagy épp a hatalmasok akarata fenyegeti”. Mi jellemzi ma a tiszta hitet?

– A lelkész, a püspök a próféták örökségét viszi tovább. A hit megélése, hitelessége a fontos. Ez nem csak érzelem, és nem is csak intellektus kérdése. Hozzá tartozik az életünkhöz az istengyermekség öröme. Amikor tanúságot kell tennem a hitemről, nem számíthatok, és nem külső szempontokat mérlegelek, hanem belülről, természetesen módon adok számot róla.

– Milyennek kell lennie ma a keresztény közösségnek?

– Az előbb az istengyermekség képét használtam, most ennek a megélését emelném ki. Ez ajándék, hiszen jó dolog egy igazi közösséghez tartozni. A hívó embernek megvan az a tőkéje, fölülről kapott adománya, amit érdemes továbbadnia másoknak. És lehet, hogy ezt a kincset más nem tudja felmutatni, csak ő.

– Szokás szembeállítani a reformáció „egyedül a hit üdvözt” felfogását a katolikus szemléletmóddal, mely szerint a cselekedetek is számítanak. Manapság viszont mintha a keresztény egyházak részéről általánossá vált volna az a megközelítés, hogy a cselekvő szeretetre van szüksége a világnak.

– Semmiképpen sem állítanám szembe ezt a két felfogást. Luther azt a kérdést tette fel,

Azt tartom ideálisnak, ha az egyházakat nem „szeretik túl”, de nem is diszkriminálják

hogy „hogyan találok irgalmas Istent”. Ő tehát a maga hitharcát vívta meg. Ám amikor rátalált a Jézus Krisztusban testet öltött, kegyelmes Istenre, akkor szervesen következett ebből a másik felismerés: ha Isten irgalmas, akkor neki is ezt az isteni irgalmasságot kell továbbadnia másoknak. A hitből fakad a cselekedet. Ferenc pápa és XIV. Leó pápa is ezt az irgalmasságot állítja a középpontba, ezért hívják fel a figyelmet a cselekvő szeretet fontosságára.

– A főapát köszöntőjében azt is kiemelte, hogy „figyelmeztetsz, még ha zokon is veszi, még ha meg is haragszik rád az a világ”. Hogyan éli meg, amikor támadják a véleményéért?

– Azt hangsúlyoznom kell, hogy a megnyilatkozásaim előtt sokszor egyeztetek más vezetőkkel, a testületi döntéseknek ugyanis nagy súlyuk van. Ám adódhatnak olyan helyzetek, amikor egyedül kell megszólalni. Már fiatal lelkész koromban sem úgy dolgoztam az Egyház ifjúsági mozgalmában és írtam a cikkeket, hogy megfelelek konformista kollégák vagy pláne az Állami Egyházügyi Hivatal elvárásainak. Van olyan, hogy a kisebbségi álláspontot kell felerősíteni. Nem lehet vitás, hogy a lelkésznek a társadalmi kérdésekkel is foglalkoznia kell: a munkanélküliséggel, a gazdasági igazságtalansággal, az ökológiai problémával, a migrációval. A közéleti témákban is igyekszem a lelkiismeret szerint, a keresztyén tanításra támaszkodva kifejezni a véleményemet. Azt tartom ideálisnak, ha az egyházakat nem „szeretik túl”, de nem is diszkriminálják.

– Egy visszaemlékezésében idézi Ferenc pápát, aki a 2016-os lundi találkozón az ökumené következő lépését firtató kérdésre ezt válaszolta: „nem tudom, nem én vagyok a Szentlélek”. Ön szerint merre halad az egységtörekvés folyamata?

– Érdemes kicsit visszalépni az időben. A Duna Televízió tudósítójaként magam is ott voltam, amikor 1999. október 31-én Augsburgban a Katolikus Egyház és a Lutheránus

Világszövetség képviselői aláírták a megigazulásról szóló közös nyilatkozatot. Fontos lépés volt az Ökumenikus Charta megfogalmazása is 2001-ben. A lundi találkozó a reformáció emlékévének nyitánya volt. Szép gesztus, hogy Ferenc pápa is eljött erre az alkalomra.

Apám édesanyja hithű katolikus volt. Amikor egyszer megkérdezte a papját, hogy beülhet-e a templomba meghallgatni az evangélikus lelkész fiát, azt az egyébként jó szándékú választ kapta, hogy persze, ha a fiáról van szó, akkor igen, de lélekben ne vegyen részt az alkalmon. Ilyen távolról indultunk, napjainkra pedig eljutottunk oda, hogy például egy vegyes házasság esetében nem a büntudat dominál. Ferenc pápa, amikor látogatást tett a római evangélikusoknál, és megkérdezték tőle, hogy egy katolikus és egy evangélikus áldozhat-e közösen, akkor azt mondta: „ki vagyok én, hogy ezt megmondjam; tartsatok önvizsgálatot, imádkozzatok, és ha arra éreztek indítást, akkor áldozzatok közösen”. Érdemes figyelni arra, hogy ez nem doktrinális, hanem pasztorális megközelítés volt. Lelkeszi szolgáltatom kezdetén az ökumenikus imahét alkalmával még minden felekezet csakis a maga templomában gyűlt össze, most pedig közös istentiszteletet tartunk. Vagyis lehet, hogy az Egyház látható egysége még nincs karnyújtásnyi távolságban, de valahol a horizonton már megjelenik. A közös úrvacsorának a lehetősége is felmerül, de ehhez még nagyon sok fontos beszélgetés, tárgyalás, és nem utolsósorban imádság kell.

– Hogyan alakul az élete a jövőben?

– Visszamegyek tanítani. Az Evangélikus Hittudományi Egyetemen kutatóprofesszori állást kapok, ott folytatom a munkámat. Az ökumenével, társadalmi kérdésekkel, nemzetközi kapcsolatokkal foglalkozó műhelyben dolgozom majd. Ennek egyik célja, hogy felkészüljünk az ágostai hitvallás 2030-ban esedékes ötszázadik évfordulójára.

Baranyai Béla
Fotó: Fábíán Attila

Barátsággá formált jótékonyság

Egy Pozsonyból induló kapcsolatépítés története

Életformáló kezdeményezés indult 2024 őszén Pozsonyból: a helyi magyar katolikus hívek jótékonyági akciót szerveztek, melynek nyomán határokon átívelő barátság született köztük és egy kárpátaljai gyermekotthon lakói között. Később egyre bővültek kapcsolataik más külföldi magyar közösségekkel, s ma már kárpátaljai, vajdasági és erdélyi katolikusokkal együtt imádkoznak a környező országokért, a többségi nemzetekhez és a kisebbséghez tartozókért, a megterésért és a békéért.

Aki a karitászt cselekedeteit gyakorolja, arra a szeretetre válaszol, amit Isten mutatott meg Jézusban. Ez a szeretet érzékenyen figyel a szükséglet szenvedőre, elindul felé, meglátogatja, és segítséget nyújt neki. Molnár Tamás, a pozsonyi magyar katolikus hívek lelkipásztora már szeminarista korában megértette ezt, és belső parancsá vált számára, hogy tettekké formálja a szeretetet. Hívására rendre megmozdul egyházközsege, és jótékony kezdeményezéseik nyomán határokon átívelő barátságok születnek.

Tamás atyát már kispapként is megérintette a nehéz sorsúak élete. Rendszeresen segédkezett a hajléktalanok ellátásában Teréz anya nővéreinél, Pozsonyligetfalun. Minden második hétvégén ott volt: beszélgetett a hajléktalanokkal, bekapcsolódott a társasjátékaikba, imádságot vezetett, és szívesen segített az ebédosztásnál, a mosogatásnál is. „Megtértem ezt a helyet. Mindig azzal a gondolattal mentem: a felebarátban ott van Krisztus” – emlékszik vissza erre az időre. Ma is rendszeresen jár hozzájuk, gyóntat, elbeszélget velük, és a közösségéhez tartozó híveket is bevonja a segítségnyújtásba. „Arra kérem őket, köszönjék meg a nővéreknek, hogy a magyar hajléktalanokkal is foglalkoznak” – mondja. Megtudta ugyanis, hogy a többnyire külföldről érkező nővérek korábban abban a tudatban kezdték meg szolgálatukat Pozsonyban, hogy itt ellenség a magyar. A hajléktalanoknak sem engedték, hogy magyarul beszéljenek egymás között. „Miután megismertek minket, sokat javult a helyzet. A nővérek látták, hogy félretájékoztatott őket, és hogy ez a viszonyulás nem egyeztethető össze a keresztény felebaráti szeretettel. Ma már egészen más a hozzáállás, jó az együttműködés.”

A pozsonyi magyar katolikus közösség lelkipásztorában 2024 novemberében, Szent Erzsébet ünnepén merült fel a gondolat, hogy „további jótékonyági irányt” kell keresniük. A kárpátaljai magyarok megpróbáltatásait látva Molnár Tamás arról beszélt a híveknek, hogy „ha szenved az egyik tag, vele együtt szenved a többi is”. A pozsonyi katolikus közösség tagjai, papjuk hívását meghallva, nyitottak voltak arra, hogy segítséget nyújtsanak a kárpátaljai rászorulóknak, és azonnal keresni kezdték, mi

módon tehetnék ezt. Adventben ajándékokat készítettek a ráti Szent Mihály Gyermekotthonban élők számára. Tamás atyát azonban féltették a hívei, nem engedték, hogy Kárpátaljára utazzon az ajándékok átadására. Január végén ő mégis felült a vonatra, és meglátogatta a rátiakat. „Nagyon jó volt együtt tölteni az a néhány órát a gyerekekkel. Akkor határoztuk el, hogy nyári táborba hívjuk őket és a családtagjaikat. Nagyon megörültek ennek, mert még soha nem volt olyan, hogy mindannyian együtt mehettek volna nyaralni” – meséli a lelkipásztor.

A rátiak így tavaly nyáron egy feledhetetlen hetet töltöttek Pozsonyban. Közös programok sokasága segítette az ismerkedést. Volt sportnap az iskolában, közös sütögetés az erdőben és strandolás is. A pozsonyiak elvitték a rátiakat a köpcsenyi csokoládégyárba, a szentmargitbányai Familyparkba, látogatást szerveztek számukra a bőszi vízi erőműbe. A gyerekek közös koncertet adtak a Credo együttes vezetőjével, és kulturális műsort állítottak össze, amit a Csemadok – a felvidéki magyarság legnagyobb taglétszámú kulturális szervezete – nagytermében mutattak be. A rátiakat kerti partin látta vendégül a pozsonyi magyar nagykövetség, és családi pikniken is részt vettek. Ez utóbbi alkalommal csatlakozott hozzájuk egy szlovákiai magyar kapus, aki a válogatottban is játszik. „A Petőfi-szobornál együtt énekeltük a *Nélküled* című dalt, ami a dunaszerdahelyi labdarúgó egyesület, az FC DAC meccsei előtt himnuszként hangzik fel. Megható pillanatokat éltünk át együtt” – számolt be a nyári élményekről Tamás atya.

A tábor értékelve Molnár Tamás azt is elmondta, nem csupán az volt fontos számára, hogy a vendégek a sok tartalmas időtöltésnek köszönhetően igazán jól érezhették magukat. Ugyanilyen lényegesnek tartja azt is, hogy a felvidékiek összefogtak: „Az, hogy ilyen színes

és gazdag programot nyújthattunk, hogy biztosítani tudtuk a szállást, az étkezést, a meglepetéseket, annak köszönhető, hogy számtalan felajánlást kaptunk. Megmutatkozott az egész régió összefogása, és ez mindenkit formált, nem csak azokat, akik közvetlenül részt vettek a szervezésben. Nagyon sokat jelentett, hogy láthattuk a szülőket, akik szeretettel nevelik a befogadott gyerekeket. Ez mély nyomot hagyott a szívekben, hiszen egy gyermek mosolya senkit nem hagy hidegen. Örömet akartak szerezni nekik. De hangsúlyoznám, itt nem támogatott és támogatott viszonyról van szó. Ez barátság, amiben mi legalább annyira megajándékozott-nak érezzük magunkat, mint ők” – mondta Molnár Tamás.

A pozsonyiak később viszontlátogatást tettek Kárpátalján. „Segíteni mentünk, de végül a gyerekekkel játszottunk, születésnapot ünnepeltünk, kirándultunk, és barátokként jöttünk haza. Tovább erősítette a kötődést, hogy ősszel meghívtuk a ráti szülőket Pozsonyba, a máriavölgyi magyar búcsúra, majd novemberben a felvidékiek közös kirándulást szerveztek a rátiakkal Budapestre. Ez a találkozás különösen megható volt. A ráti nevelőszülők saját gyerekei közül sokan Magyarországon tanulnak vagy dolgoznak, így ritkán látják egymást a családtagok. A fiatalok nem utazhatnak haza, és a szülőknek sincs módjuk arra, hogy gyakran látogassanak Magyarországra, most azonban együtt tölthették az egész hétvégét.” Tamás atya nagyon jó programokat szervezett: felfedezték Budapestet, ministráltak a Sziklatemplomban, és Fradi-meccsen is szurkolhattak.

December elején azután csomagokkal megrakott kisbusz indult Rátra. Különleges ajándékot is szállított: egy nemrég megövezgyült nagymama minden gyermeknek színes ágytakarót horgolt, harminc puha, meleg

pokrócot készített. „Szeretettel és örömmel dolgozott ilyen sokat, kihorgolta magából a férje elvesztése miatt érzett gyászt” – mondta Tamás atya, aki a pozsonyiak ajándékaival maga is megérkezett a gyermekotthonba. Majd egy kárpátaljai görögkatolikus ifjúsági szervezet meghívására Bilkén lelkigyakorlatot tartott a közösség fiataljaiknak és görögkatolikus kispapoknak. Velük a Szent Margit Program révén vannak kapcsolatban a pozsonyiak, már több mint száz felvidéki támogatja rászoruló kárpátaljai magyar gyermekek iskoláztatását. Ez sem csupán az anyagi segítségnyújtásról szól számukra, hanem a kapcsolatteremtésről is. Nyáron a pozsonyiak meghívták a szervezőket a közösségi zárandoklatukra Lengyelországba.

Tamás atya Ungváron ellátogatott a görögkatolikus szemináriumba, és részt vett a Forrás elnevezésű dicsőítő találkozáson is. „Volt alkalmam belelátni a mindennapjaikba. Nagyon küzdelmes az életük, de ebből nem sokat mutatnak ki, nem panaszkodnak, nagy türelemmel viselik a viszontagságokat. Ott van bennük az állandó rettegés, hogy az állam mikor vonja vissza a bevonulási mentességet. Ha kimarad az áram – ez rendszeressé vált Kárpátalján –, akkor gyertyát gyújtanak, és úgy folytatják, amit csináltak” – mesélt az ottani viszonyokról Tamás atya.

A pozsonyi katolikusok így tehát három támogatási programban is részt vesznek: segítik a

nyí fiatalok bevonásával közös projekt indul a nagyváradi vincés közösséggel, amely gyermekek egészségügyi ellátásával foglalkozik. A pozsonyiak nyári zárandoklatát pedig idén a Vajdaságba szervezik, megismerkednek majd Szabadkával, Újvidékkel. Majnek Antal OFM nyugalmazott munkácsi megyéspüspök tavaly ősszel a máriavölgyi búcsúi szentmisét a békéért ajánlotta fel, és közös imádságra buzdított a békéért. Biztatását követve a felvidékiek imaláncot kezdeményeztek a kárpátaljai közösségekkel,

így kicsiben megszületik közöttünk, sokkal jobban tudunk együttműködni, kommunikálni egymással. Pozsonyban minden hónapban szentmisét mutatnak be azokért, akik naponta imádkoznak erre a szándéokra.”

Molnár Tamás így fogalmazott: „Mi, akik határon túli magyarokként élünk, egymást meglátogatva rájövünk arra, hogy hasonló cipőben járunk. Talán más-más mértékben tapasztalunk meg egyfajta elnyomást, más-képpen érzetik velünk a másodlagosságot,

Majnek Antal OFM nyugalmazott munkácsi megyéspüspök a tavaly őszi máriavölgyi búcsúi szentmisét a békéért ajánlotta fel, és közös imádságra buzdított a békéért. Biztatását követve a felvidékiek imaláncot kezdeményeztek a kárpátaljai közösségekkel, erdélyi és vajdasági közösségeket is bevonva

rati gyermekotthonban élőket és a Szent Margit Programon keresztül a kárpátaljai gyerekek tanulását, Pozsonyban pedig Teréz anya nővéreit. „Ezeket a tevékenységeinket szeretnénk hosszú távon fenntartani, mert nagyon fontosnak tartjuk a másokhoz kapcsolódást, aminek csupán egy része az adakozás” – mondta a lelkipásztor.

Emellett tovább bővülnek kapcsolataik a határon túli magyar közösségekkel. Pozso-

erdélyi és vajdasági közösségeket is bevonva. Együtt imádkoznak a szlovákokért, ukránokért, oroszokért, románokért, szerbekért, a Szent Korona összes nemzetéért, a békéért, a megtérésekért. „Mindannyiunknak nehéz volt szívből megtennünk ezt a felajánlást, de a visszajelzések szerint ez óriási előrelépést jelentett, és mindenkit jó érzéssel töltött el, béke és megnyugvás költözött a szívünkbe. Ha a béke

a kisebbségért, de azért úton-útfélen mindannyian szembesülünk ezzel a többségi nemzet egyes tagjainak részéről. Egyikünk sem általánosít, hiszen mindannyiunknak vannak jó kapcsolataink, barátaink a többségi nemzetből, és Felvidéken is lehetnek magyar ellenségei a magyarnak, mindig embere válogatja. Nem nézzük rózsaszín szemüvegen keresztül a világot. Vannak sérelmek, történelmi sérülések, felhánytorgatások is. Rosszulesik, amikor úgy érezzük, hogy ami a miénk, azt úgy próbálják beállítani, mintha semmi közünk nem lenne hozzá. Az együttélés, ha békés is, sokszor kihívásokkal terhelt: a többségi nemzet nyelve idegen, a hivatali ügyintézés feszültséget hordoz magában. Olykor jóindulattal, máskor közömbösséggel vagy értetlenséggel találkozunk. Ezek a viszonyok, adottságok, bármilyen jól igyekeznünk is feldolgozni őket, ott vannak és dolgoznak a tudatalattiban. Bár szeretnénk keresztényként elfogadni egymást, a sebek nem tudnak egy csettintésre begyógyulni. De a nemzetekért mondott közös rózsafüzér, merem állítani, mindannyiunk számára a gyógyulási folyamat mérföldköve lett.”

Trautwein Éva
Fotó: Lambert Attila

Élő prófécia

Megnyitották Szent Ferenc tranzitusának 800. jubileumi évét

Ünnepélyes keretek között nyitották meg január 10-én az Assisi külső kerületében álló porciunkulai Angyalos Boldogasszony-bazilikában Szent Ferenc tranzitusának 800. évfordulóját. A bazilika őrzi azt a helyet, ahol 1226 őszén véget ért Szent Ferenc földi útja. Ebből az alkalomból XIV. Leó pápa különleges ferences jubileumi évet hirdetett, amely 2027. január 10-én ér véget.

A most elkezdődött jubileumi év egy három évvel ezelőtt indult folyamat záróállomása, amely Szent Ferenc földi életének utolsó éveit idézte fel: 2023-ban a ferences regula születésének, 2024-ben Assisi Szent Ferenc stigmatizációjának jubileumi évét, míg 2025-ben a *Naphimnusz* születésének nyolcszázadik évfordulóját ünnepelte a Ferences Család és az egész Egyház.

A 800., jubileumi év kegyelmi időszak, amely arra hívja az Egyházat, hogy visszatérjen a ferences tanúságtétel ősforrásaihoz: oda, ahol Ferenc élete beteljesedett a szegény és megfeszített Krisztussal való azonosulásban, és ahol – amint azt köszöntőjében Massimo Travascio

OFM, a Porciunkula kusztoza hangsúlyozta – Ferenc „a béke, a kien-gesztelődés és az ének örökségét hagyta az Egyháza”. Egyúttal azt a kívánságát is megfogalmazta, hogy a jubileumi év ne „súlytalan emlé-kezés” legyen, hanem „élő prófécia”, amely ma is képes megtanítani arra, miként kell az evangélium szerint élni és meghalni.

A szertartást Francesco Piloni OFM, az Umbriai és Szardíniai Ferences Tartomány tartományfőnöke vezette. Hic michi viventi lectus fuit et morienti (Ez volt az ágyam életemben és halálom óráján) – olvasható a könyvön a latin felirat, amelyet a Poverello tart a kezében az 1255-ös, *Szent Ferenc két angyal*

között című ikonon – amelyet erre az alkalomra kivételesen a Porciunkulában állítottak ki. Ez a tranzitus egyik szimbóluma, ugyanis éppen ez a festett fatábla volt a Poverello fekhelye életében, majd közvetlenül halála után is, ahogyan a felirat maga is tanúsítja. (*Vatican News*)

A fény liturgiája

Különös jelentőséggel bírt a megnyitó szertartást indító fény liturgiája. Ennek során Domenico Sorrentino assisi–Nocera Umbra–Gualdo Tadino-i megyéspüspök, valamint Assisi város polgármestere, Valter Stoppini együtt lépték át a bazilika küszöbét, kezükben egy még nem égő gyertyát tartva,

amelyet később a tranzitus-kápolnában gyújtottak meg. A gesztus Krisztus feltámadásának világosságára, valamint a béke és a kien-gesztelődés értékére utalt, összhangban a *Naphimnusz* üzenetével, amely elősegítette az assisi püspök és a podeszta békekötését. (Szent Ferenc 1225-ben békítette ki Assisi püspökét és a város polgári vezetőjét, a podesztát, miután súlyos hatalmi viszályba keveredtek. A halálosan beteg Ferenc a *Naphimnusz* kien-gesztelődésről szóló kiegészítésével és elénkeltetésével vette rá a feleket a kölcsönös megbocsátásra, bebi-zonyítva, hogy a békesség alapja a szív megtérése – a szerk.)

„Assisi városa hálával és felelő-ségtudattal nyitja meg ezt a cente-náriumot – mondta Valter Stoppini polgármester. – A tranzitus helyén Ferenc ismét ránk bízta időtlen üzenetét, amely a békét, a párbeszé-det és a tiszteletet hirdeti, s amely ma talán aktuálisabb, mint valaha. Városként elkötelezzük magunkat e drága örökség megőrzésére és arra, hogy azt meg is éljük mindennapi cselekedeteinkben.”

A megnyitó szertartás

A szertartás középpontjában a Ferences Család egyes ágainak szimbolikus zárándoklata állt. Massimo Fusarelli OFM, a Kisebb

Testvérek Rendjének miniszter generálisa; Carlos Alberto Trovarelli OFMConv, a minorita rend miniszter generálisa; Roberto Genuin OFMCap, a kapucinus rend miniszter generálisa; Kauser Tibor OFS, a Ferences Világi Rend miniszter generálisa; Amando Trujillo Cano TOR, a Reguláris Harmadik Rend generálisa; valamint Daisy Kalamparamban CFI-TOR, a Reguláris Harmadik Rend férfi és női tagjait tömörítő nemzetközi ferences konferencia elnöke együtt vonult végig a bazilika hajóján, jelképesen megnyitva az egész ferences világ jubileumi zárándoklatát.

Ez a nagy erejű gesztus egy olyan család egységére mutatott rá, amely Ferencben ma is élő és bő vízű forrásra talál. A hívek, valamint a politikai és társadalmi élet képviselőinek jelenléte egy olyan Egyház és közösség képét rajzolta ki, amely Assisi Szent Ferenc élő emlékezete köré gyűlik össze. A szimbolikus zárándoklat hat szakaszra tagolódott: az elmékedések Szent Ferenc végrendeletének alapvető fogalmait – irgalmasság, ima, testvériség, munka, béke és áldás – idézték fel. Az egyes állomásokon tanúságtételek és a ferences előljárók megszólalásai hangzottak el. A résztvevők közösen könyörögtek a békéért, amelyért minden hívő felelősséget hordoz ebben a konfliktusokkal és megosztottsággal terhelt korszak-

ban. A „zarándoklat” a Porciunkula-kápolnánál zárult, amely a feltámadt Krisztus üres sírját és Ferenc megölt húsvétját jelképezi, hangsúlyozva: a tranzitus nem lezárás, hanem egy Istennek és az embereknek teljesen átadott élet kezdete.

XIV. Leó pápa közelsége

Az ünnepség végén felolvasták XIV. Leó pápa levelét, amelyet a Ferences Családhoz és az egész Egyházhöz intézett a jubileumi év megnyitása alkalmából. A levél – amely már magyar nyelven is olvasható – a Szentatya lelki közelségének jele volt egy olyan eseményen, amely egyetemes jelentőségű, és amely Assisiből kiindulva az egész egyházi közösség felé új utat nyit. Francesco Piloni OFM így fogalmazott: „Ma itt az Egyház ismét egy végrendeletet kap ajándékba, amely mindenkihez szól. A centenárium megnyitásával Ferenc tranzitusának helyén felismerjük, hogy a Poverello élete ma is megszólít bennünket, az egész Egyházat: megtérésre és testvéri életre hív, mert ami itt, a mezítelen földön született, ma is hivatott termékenyíteni a világot.”

A szertartás végén, délben a megyéspüspökök nyilvánosan bejelentette, hogy XIV. Leó pápa Felice Accrocca érseket nevezte ki az assisi–Nocera Umbra–Gualdo Tadino-i és a folignói egyházmegye új püspökévé, az egyházmegyét in persona episcopi (a püspök személyében) egyesítve. 2026. január 10-től Domenico Sorrentino az emeritus püspöki címet viseli, és apostoli kormányzóként kíséri e két, a ferences történelem és karizma által mélyen meghatározott umbriai egyházmegye életét.

Az Apostoli Penitenciária Assisi Szent Ferenc halálának nyolc-

századik évfordulója alkalmából rendkívüli jubileumi évet hirdetett, és lehetővé tette a teljes búcsú elnyerését: a Szentatya rendelkezése szerint 2026. január 10. és 2027. január 10. között azok a hívek, akik ferences templomokba vagy kegyhelyekre látogatnak el, a szokott feltételek mellett – szentgyónás, szentáldozás és imádság a Szentatya szándékára – teljes búcsút nyerhetnek.

Fordította: Kámán Veronika
Forrás és fotó:
 Ferences Média;
 Assisiofm.it; Ofm.org

Élet

Egy bibliai szó rövid története (4. rész)

A Dallasban élő Lelóczyk Gyula Donát ciszterci szerzetes írását folytatásban közöljük.

Megértettem, hogy az örök életet mint Krisztus életét a keresztségben kaptam meg, azaz részesültem a megigazulásban, és azt az isteni kegyelmet is elnyertem, amit megszentelő kegyelemnek nevezünk. És ha Jézus Krisztus, Isten Fia, a második isteni személy csakugyan bennem él, akkor a Szentháromság másik két személye sem maradhat távol, hiszen a három isteni személy soha nem választható el egymástól. Azaz a háromszemélyű Isten inhabitációjában részesültem, benne élek a háromságos Isten belső életének körforgásában! Istenivé válunk! Egymás után bukkantak fel bennem a *Biblia* szavai, melyek ezt a valóságot világítják meg. Jézus a barátainak nevez

bennünket, szinte bizalmasan minden titkot elmond nekünk, és mi, mint barátai, benne élünk a Szentháromság isteni közösségében: „Barátainknak mondalak titeket, mert mindent tudtul adtam nektek” (Jn 15,15); „Amint te, Atyám, énbennem vagy, és én tebenned, úgy legyenek ők is mibennünk” (Jn 17,21); „Benne élünk, mozgunk és vagyunk” (ApCsel 17,28). Isten „így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részeseivé legyetek” (2Pét 1,4). Ebben a csodálatos valóságban világossá vált, hogy aki a háromságos Istennel ilyen intim kapcsolatban él, az nemcsak képességet, hanem hivatást, kötelességet is kapott arra, hogy szentté legyen: „A titeket meghívó Szenthez méltóan magatok is váljatok szentté egész életmódotokban. Így szól ugyanis az *Írás*: »Szentek legyetek, mert én szent vagyok!«” (1Pét 1,15–16)

Szent Pál buzdítását hallva, hogy „félve-re-megve munkáljátok üdvösségeteket” (Fil 2,12), csakugyan „félve-re-megve”, de a hálától létünk legmélyéig meghatva döbbenünk rá, hogy ha ezt a roppant áldást Istentől megkaptuk, akkor az örök élet dicsősége és ragyogása, bár elrejtve, de már most bennünk lakozik, működik és kifejti hatását. Annyira, amennyire gyengeségünkben, betegségünkben, éhségtől, öregségtől megtört emberségünkben engedjük. És egyetértünk Szent Pállal, amikor megállapítja: „ezt a kincset cserépedényben őrizzük, hogy az erő túlaradó nagyságát ne magunknak, hanem Istennek tulajdonítsuk!” (2Kor 4,7).

Mindezt tudomásul véve azt is be kell látnunk, hogy ezek a bibliai gondolatok nem pusztán „olyan, mintha” metaforák, hanem kemény dogmatikai valóságok, ám teljes mélységükben sohasem tudjuk felfogni őket.

Meghívottak vagyunk

Megáldották a Kalocsai Iskolanővérek felújított templomát Kalocsán

Bábel Balázs kalocsa-kecskeméti érsek január 10-én megáldotta a Miasszonyunkról Nevezett Kalocsai Iskolanővérek Társulatának felújított kalocsai Szent József-templomát.

Beszédének kezdetén a főpásztor kitért arra, hogy a százhatvanhat éves, megújult templomot annak idején Rösner Károly (Karl Rösner) építész tervezte Kunszt József kalocsai érsek megbízásából. Az egykori érsek nagy áldozatokat vállalt a nővérek letelepítésével. Száználfelezere pengőforint volt a templom és a rendház építése, hatvanezer pengő a berendezések kialakítása, de a működésre is letett százezer pengőt, amelynek kamata elég volt ahhoz, hogy a nővérek élni és munkálkodni tudjanak. A mai árfolyamon milliárdokba

került az épület felépítése és fenntartása.

Bábel Balázs felvetette: mondhatná valaki, hogy az érsekségnek voltak birtokai, így könnyen megtehetette mindezt, de másoknak is rengeteg pénz állt a rendelkezésükre, mégsem ilyen nemes célra használták. Amikor megérkeztek a nővérek, az akkori érseki titkár, Schuster Konstantin fogadta őket, aki később váci püspök lett. A nővérek igen csodálkoztak a szép környezetben, különösen a Szent József-képen, amit ugyanaz a festő készített, aki a székesegyház oltárképét.

Beszédének további részében a főpásztor kitért a napi evangélium üzenetére. Jézus a názareti zsinagógába látogatott. Akkor is szombat volt, mint most, a templom megáldásának napján. Jézus *Izajás próféta könyvéből* olvasott fel, akinek szavai benne teljesedtek be. „Az Úr lelke van rajtam, elküldött, hogy hirdessem az Úr kegyelmi esztendejét!”

Hitünk szerint Jézus már nem csupán betér a templomunkba, hanem jelen van ott. Az Oltáriszentségben, az Egyházban, Isten ígében, a hívek közösségében. Velünk

van mindennap, a világ végezetéig. Érte hirdetjük az evangéliumot, a jó hírt, mert ő maga a jó hír, aki mindig hír marad, nem avul el soha. Megnyitja számunkra az üdvösség távlatait – mondta az érsek, majd hozzátette: a napokban Rómában tartott bíborosi konzisztórium egyértelműen leszögezte, hogy az Egyház fő célja az evangélium hirdetése. Szavunkkal, életpéldánkkal hirdetjük Jézus tanítását.

Jézus által *ma* teljesedik be az Írás. Isten ugyanis nem a jövőben él, hanem az örök jelenben. A szent cselekmények ebből az örök jelenből részesítenek minket. A szentmise is mindig a jelenbe hozza Jézus áldozatát – fogalmazott az érsek, majd a továbbiakban a templomról elmélkedett. Sokak számára a templom csupán egy épület. Van, akit még bosszant is. Ott, ahol a szekularizáció erőssé válik, el is adják vagy lerombolják az istenházát. Mások számára műemlék a templom; az ilyenek jobb esetben hívó emberek, de ha nem, akkor még a felújításban is akadékoskodnak. Ám vannak, akiknek a templom valóban Isten háza, az Úrral való találkozás helye. Olyan hely, ahol közvetlenül megtapasztható Isten jelenléte. Minden korosztálynak ezt kell elsajátítania.

Ne kötelességből legyünk jelen a templomban, hanem annak tudatában, hogy meghívottak vagyunk! Valahányszor betérünk ide, Péter apostol felkiáltását kell megélnünk: Uram, jó nekünk itt lenni!

**Forrás: Kalocsa-Kecskeméti Főegyházmegye
Fotó: Kopriyanacz Kristóf**

Kegyelmi kisugárzása az egész országra hatott

Árpád-házi Szent Margit ereklyéje
Budapesten

A Lehel téri Árpád-házi Szent Margit-templom búcsúi szentmiséjét Erdő Péter bíboros, prímás mutatta be január 18-án Budapesten. A főpásztor az ünnepre magával vitte a szent szerzetes kiráylány koponyareklyéjét, amelyet a templomnak adományoz az Esztergom-Budapesti Főegyházmegye.

Nagy ünnepre készült a Szent Margit-plébánia, vasárnap délelőtt megtelt hívekkel a zsámbéki templom mintájára épült istenháza. A szentmise elején bevonult a rengeteg ministráns kíséretében Monostori László plébános, Rónaszéki János káplán és a főcelebráns, Erdő Péter bíboros.

van közöttünk az ereklyéje is” – mondta Erdő Péter. Hozzátette: a főegyházmegyében őrzött földi maradványokról a tavaly szeptemberben elhunyt Kásler Miklós professzor munkacsoportja DNS-vizsgálat segítségével megállapította, hogy azok valóban Szent Margithoz köthetők. „Az Árpád-házi gének vizsgálata kiterjedt munkafolyamat volt, melynek eredményeként természettudományos eszközökkel is sikerült megerősíteni a hagyományt. Ezért reméljük, hogy itt, a templomban, ahol gyönyörű freskó emlékeztet bennünket Szent Margitra, a templom névadójára, méltó elhelyezést nyer ez a becses ereklye” – mondta Erdő Péter.

A bíboros homíliájában rámutatott: Szent Margit az engesztelés nagy szentje volt. Az ön-

A koponyareklyét a Szent Margit-freskó előtt szeretnék majd elhelyezni

Kocsis Vilmos állandó diakónus, a plébániai képviselő-testület világi elnöke köszöntötte a főpásztort, a Szent István Lovagrend jelen lévő tagjait, Tóth Józsefet, a főváros XIII. kerületének polgármesterét és a híveket. „Különleges nap ez a mai. Szent Margit ünnepe ennek a templomnak a búcsúnapja, de most először itt

megtagadás és az engesztelés értelmét mai világunk nehezen fogja fel. Isten szeretetből alkotta a világmindenséget, szeretetével tartja fenn és kormányozza azt titokzatos módon, sokszor a természetes okokon és hatásokon keresztül. De hát hogyan is jelölhetnénk meg a természet határait, amikor a körülöttünk lévő világról sem

tudhatunk mindent? Egyre bővülő ismereteink új és új kérdéseket vetnek fel a tudomány számára. Szent Margit kora gyermekségétől fogva élte a szigorú szerzetesi életet. Megtanult hősiesen szolgálni, engedelmeskedni, imádkozni. Kegyelmi kisugárzása az egész országra hatott, mert apja és testvére között a gyilkos polgárháborút az ő imádsága és közbenjárása csitította el. Margit jól tudta, a szülei azért ajánlották őt Istennek, hogy ezáltal kieszközöljék Magyarország megszabadulását a tatároktól. Maga is tudatosan elfogadta, vállalta az országért ezt a felajánlást. Olyan szentünk ő, akinek közbenjárását ma is bizalommal kérjük népünkért. Kortársai feljegyezték róla, hogy sokat elmélkedett Szent István, Szent Imre, Szent László és Szent Erzsébet életéről. Különleges tisztelője volt tehát a magyar szenteknek, s magát is az országért és a népért felajánlott engesztelésnek tekintette.

Az önmegtagadás ma is aktuális – folytatta beszédét a bíboros. – Arra biztosan törekednünk kell, hogy gátat szabjunk önzésünknek,

indulatainknak, keserőségünknek, tanácstalan viaskodásunknak, s hogy Isten színe előtt mérlegeljünk életünk minden helyzetét, és Krisztust lássuk minden emberben. Szent Margit, királylány létére, minden nehéz munkát szívesen vállalt. Tekintsük mi is a szeretet és az alkotóerő kifejezésének az emberi munkát! Becsüljük meg a dolgozó ember méltóságát! Érezzük át, hogy felelősek vagyunk népünkért, belső békességünkért és azért, hogy a környező népekkel kölcsönös együttműködésben és tiszteletben éljünk! Legyünk az egység és a kiengesztelődés előmozdítói egész földrészünkön! Szent Margit példájára Isten előtti felelősséggel szerszük hazánkat és népünket! Ez a szeretet kötelez minket arra, hogy féltőn óvjuk az emberi tisztesség légkörét, s ne térjünk napirendre afölött, ha közösségek elleni gyűlöletkeltést tapasztalunk.

Szent Margit példájára tiszteljük népünk szentjeit, a régieket és az újabbakat is! A vértanú püspököket: Apor Vilmost, Meszlényi Zoltánt, Scheffler Jánost, Romzsa Tódort, Bogdánffy Szilárdot; Boldog Bódi Mária Magdolnát, Boldog Salkaházi Sárát, a huszadik század nagy női szentjét, akit Szent Margittal összeköt a Duna és a szeretetből odaadott élet áldozata. Tiszteljük a boldogokat, a szenteket és mindazokat, akiket ünnepélyesen nem emeltek oltárra, de már Istennél vannak és közbenjárnak értünk – mondta homíliájában Erdő Péter.

A szentmise végén Monostori László plébános megköszönte a főpásztor jelenlétét, majd elmondta: „Azzal, hogy bíboros úr a mi templomunkba szánja Szent Margit legértékesebb ereklyéjét, segít minket abban, hogy jobban kapcsolódjunk Istenhez, egymáshoz és Szent

Margit személyéhez.” Ezután átadtak Erdő Péternek egy fényképválogatást a „margitos” közösségről.

A bíboros a záróáldás előtt köszönetet mondott Kontsek Ildikónak, az esztergomi Keresztény Múzeum igazgatójának és Török Csabának, az esztergomi Nagyboldogasszony- és Szent Adalbert-főszékesegyház plébánosának, hiszen „ők tették lehetővé, hogy az ereklyét most az oltár előtt lehet tisztelni”.

Szent Margit koponyaereklyéjét a Szent Margit-freskó előtt szeretnék majd elhelyezni, hogy „ez a templom a Szent Margit-tisztelet országos központja legyen”.

Vámosy Erzsébet

Fotó: Esztergom-Budapesti Főegyházmegye

Szent Margit maga lett a béke szigete

Árpád-házi Szent Margit égi születésnapján, január 18-án Budapesten, a Margitszigeten megemlékeztek az engesztelés szentjéről. IV. Béla király lányának egykori kolostoránál Martos Levente Balázs esztergom-budapesti segédpüspök mutatott be szentmisét.

Martos Levente Balázs püspök homíliájában többek közt arról beszélt, hogy a szeretet egyszerre jelenti önmagunk elfogadását és azt a törekvést, hogy a legjobb önmagunkat adjuk a másoknak. Pál apostol utal az elfogadás nehézségeire, amikor azt kéri: „Viseljetek

Isten szeretetének. Margit maga lett a béke szigete, a kiengesztelődés helye, mert megbékélt önmagával, és felismerte a hivatását. A püspök kérdést intézett a hívekhez, különösen a gyerekekhez, s azt kérte, gondolkodjanak el rajta: nekünk vajon könnyű elfogadnunk

Lassan fél évszázados hagyomány, hogy az egyik legfontosabb magyar szentünk ünnepéhez kapcsolódóan szentmisére gyűlnek össze a zárandokok az egykori domonkos kolostor romjainál felállított szabadtéri oltárnál. Az oltár előtt elhelyezték Margit csontereklyéjét, az ünnepi alkalomra kiállították vezeklőövét, valamint Feszty Masa Szent Margit-festményének másolatát.

A liturgián nagy számban vettek részt hívek, köztük a budapesti Pannonia Sacra Katolikus Általános Iskola oktatói, diákjai és szülei, valamint megjelentek a lovagrendek képviselői is, hogy a szent királylány közbenjárását kérjék a magyar nemzetért. Harmat Péter, a szentmisét szervező, rendező Budapest-Újlaki Sárlos-Boldogasszony Plébánia képviselő-testületének alelnöke köszöntötte az Árpád-házi Szent Margitra emlékezőket.

el engem is!” Hol könnyebb, hol nehezebb ugyanis békében lenni egymással. Pál apostol azt kéri a vitatkozás, az önvád és az önvédelem hullámszámai közepette, hogy a korintusiak ne a korlátait és végességét nézzék, hanem szolgálatának végtelen értékét. Fogadják el őt, de tekintsenek vele együtt arra az Istenre, akihez közelebb akarja segíteni őket.

Milyen lehetett Margit mellett élni? – tette fel a püspök a kérdést. A szent életét felidézve megállapította, nővértársai és királyi családjának tagjai valószínűleg sokszor furcsállták, nehezen fogadták el őt, kényelmetlenül érezték magukat a közelében. Idővel azonban felismerték, hogy Isten érintette meg, és különleges szeretet él benne.

Az Árpád-házi királylány gyermekkorától igyekezett válaszolni Isten hívására, megküzdött önmagával, a környezetével és a világ sötéttségével, s egyre nagyobb teret engedett

önmagunkat? Könnyű szeretni legjobb önmagunkat? Rámutatott: a tanulás, a sportolás, a munka, az imádság és az önmegtagadás mind az Istennel, önmagunkkal, a világgal és másokkal való találkozásra készít elő minket. Azért tanulunk, hogy rácsodálkozzunk a világra, és elfeledjük önmagunkat. Azért sportolunk, hogy testünk egészséges és engedelmes eszköze legyen életünknek, szeretetünknek. Azért dolgozunk, hogy mind több emberrel együttműködhessünk egy igazi közösség építésében, egyre bátrabban és szabadabban. Martos Levente Balázs végül hangsúlyozta: Árpád-házi Szent Margit a mennyben is figyel a rászorulókra. Ezért mindig kérhetjük közbenjárását, ha bátrabban szeretnénk helyet adni életünkben a találkozásnak és a békének.

Trautwein Éva

Fotó: Lambert Attila

Áldozatuk üzenetet hordoz

Ökumenikus imádság a pákozdi
Don-kanyar-emlékkápolnánál

Ökumenikus imádsággal, megemlékező beszédekkel, katonai tiszteletadással idézték fel a katonahősök emlékét az urivi át-törés 83. évfordulóján a Pákozdi Katonai Emlékpark közelében található Don-kanyar-emlékkápolnánál. A Mészeg-hegyen az 1942–1943-as Don menti csatákban harcoló katonákért lobbantak fel az emléktűz lángjai.

Elsőként Vargha Tamás, a Honvédelmi Minisztérium parlamenti államtitkára, miniszterhelyettes mondta el köszöntőjét, kiemelve, hogy a doni hősök – a háborúba sodródott ország katonáinak – önfeláldozása a hazáért ma is példaeértékű. Nekünk is ki kell állnunk nemzetünkért. „Nem hősnek születtek, de hősszé váltak, életet, jövőt terveztek, munkájuk, hivatásuk volt. Családot alapítottak, gyermekeket

hászokodott, és hogy a ma élő utódok a helyállásban felelősen részt vállaljanak a haza, a családok jövőjéért.

„Az áldozat, melyet igaz ügyért és tiszta lélekkel hoz az ember, sohasem fölösleges, mindig üzenetet hordoz, és ez az üzenet messze hangzik. Felelősek vagyunk a nemzetért, az országért, kell hogy felelősséget érezzünk a családért és annak minden tagjáért – emelte ki a főpásztor. – Amikor emlékezünk, kérjük, hogy

neveltek, de kérlelhetetlen parancs-csal közbeszólt a háború. Mindannyian elsiratjuk, meggyászoljuk a nemzet halottait. Tesszük ezt azért, mert így fejezzük ki a lélek fájdalmát; és tesszük ezt azért is, mert az irányukban meglévő adósságunkat csak az emlékükből ébren tartásával és a megfelelő tisztelet lerovásával törleszthetjük” – hangzott el a beszédben.

Harrach Péter, a Nemzeti Emlékhely és Kegyeleti Bizottság elnöke a megemlékezésen arról szólt, hogy bár egykor a háborúba belekényszerítettek minket, a magyar katonák mégis becsülettel helyálltak – fogalmazott az elnök.

Spányi Antal székesfehérvári megyéspüspök az áldozatokért fo-

az Úr adjon a halottaknak örök béke-
kességet, nekünk pedig erőt, hogy tudjunk méltók lenni hozzájuk.”

Bencze András evangélikus püspökhelyettes imájában igazságért és irgalmasságért fohászokodott, ami megbékélést és reményt hoz a világba. Berze János református lelkész a „minden vigasztalás Istenét” kérte a gyászolókért, a családokért, és hogy a szeretet köteléke megerősödjön köztünk.

Az ünnepség végén Berdó Károly, a Doni Bajtársi és Kegyeleti Szövetség elnöke az ismeretlen katonára sírjánál koszorúzásra kérte fel a megjelenteket.

**Forrás: Berta Kata/Székesfehérvári Egyházmegye
Fotó: Berta Gábor**

Egy hosszú életút, mosolyogva

Bajzáth Ferenc atyától búcsúzunk

A napokban elhunyt Bajzáth Ferenc nyugalmazott józsefvárosi plébánosra Fülöp Ákos rákosfalvai plébános, a Mária Rádió önkéntese emlékezik.

2026. január 10-én, miközben részt vett a szentmisén, Bajzáth Ferenc atya csendesen lehajtotta a fejét, és megjelent az igazságos bíró előtt.

Ferenc atya 1939. április 8-án született, 1962-ben szentelték pappá. Tízévi kápláni szolgálat után Győr-Bácsán lett plébános, majd 1976-ban a budapest-józsefvárosi plébániára került. 2014-ben innen ment nyugdíjba, azután egy váratlan helyzet megoldásaként főpásztora kérésére hat éven át az óbuda-hegyvidéki plébánián szolgált. 2020-tól véglegesen nyugdíjba vonult, de a Kövi Szűz Mária-plébánián kisegítőként működött. Rövid kórházi tartózkodás után hunyt el január 10-én.

Feri atya, a plébános

A száraz adatok mögött egy élet húzódik meg. Bácsai ismerősöm visszaemlékezett arra, hogy Feri atya összefogta a fiatalokat, kirándulni vitte őket. A Józsefvárosban eltöltött harmincnégy éve kihívásokkal és örömmel teli időszak volt. Környezetében számos, nehéz helyzetben élő ember vette körül. Teréz anyja nővéreivel együtt foglalkozott a hajléktalanokkal. Kereste a lehetőségeket a roma származásúakkal való foglalkozásra is.

A karitás szervezője

A rendszerváltás után újra lehetőség nyílt a karitászszervezet kiépítésére. Ennek volt vezetője 1992–1997 között.

A Regnum Marianum közösség házigazdája

Mint a regnumi közösség tagja otthont biztosított a közösségnek a plébánián. Rendszeresen ott találkoztak a regnumi atyák, a vezetők ott tartották havi megbeszéléseiket. Hosszú éveken át, még a '80-as években is ott mutatták be a közösség nagy ünnepi szentmiséjét Szeplőtelen Fogantatás ünnepén.

A Mária Rádió önkéntese

Örömmel kapcsolódott be a Mária Rádió életébe. Napindító műsort vezetett, Teréz anyja életéről készített műsort. Minden szolgálatát mosolyogva, szeretettel végezte. Megőrizték mosolyát, kedvességét, szolgáló szeretetét.

Bajzáth Ferenc lelki üdvéért január 24-én, szombaton 14.30-kor szentmisét mutatnak be a budapest-józsefvárosi Szent József-plébániatemplomban (1082 Budapest, Horváth Mihály tér). Temetése január 28-án, szerdán 13.30-kor kezdődik a székesfehérvári Hosszú (Szentháromság-) temetőben (Székesfehérvár, Palotai út).

**Forrás: Esztergom-Budapesti Főegyházmegye
Fotó: Nagymarosi Plébánia**

Ferenc pápa arcképe mellé kerül XIV. Leó portréja

Alig több mint nyolc hónappal a Szentatya megválasztása után a Szent Péter Művek (Fabbrica di San Pietro) Vatikáni Mozaikműhelye befejezte az új pápa tiszteletére készült kör alakú mozaikarcképet, amely a falakon kívüli Szent Pál-bazilika jobb oldali hajójában, körülbelül tizenhárom méteres magasságban helyezik majd el, a sorban következő helyen, közvetlenül Ferenc pápa portréja mellett.

Ósi hagyomány szerint minden pápa megválasztásakor arcképet készítenek. Az alkotást a falakon kívüli Szent Pál-bazilika jobb oldali hajójában, körülbelül tizenhárom méteres magasságban helyezik majd el, a sorban következő helyen, közvetlenül Ferenc pápa portréja mellett.

A mozaik kör alakú (ezért az olasz *rotondo* szó nyomán *tondónak* nevezik), átmérője százharminchét centiméter, üvegmozáncból és aranyból készült, fémváz alapra. Az apró mozaikdarabokat az ősi vágottmozaik-technikával készítették, és hagyományos vatikáni módszerrel, olaj alapú habarccsal rögzítették.

A műalkotás elkészítéséhez Rodolfo Papa vázlatát használták, amely egy olajfestmény. A vászonra festett kép mérete megegyezik a mozaik méretével, kifejezetten a mozaikból való megformálás mintájául szolgál. A festett

vázlatot a vatikáni Szent Péter Műveknél őrzik meg, a többi pápa portréjával együtt.

Fordította: Thullner Zsuzsanna
Forrás: Szentszéki Sajtóközpont
Fotó: Vatican Media

Teremtésvédelem – több mint környezetvédelem?

Podcastsorozat

Székely János püspökkel

A *Szeretet dallama* címmel podcastsorozatot indított a Magyar Katolikus Egyház, melyben Székely János szombathelyi megyéspüspökkel, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia (MKPK) elnökével beszélgetnek aktuális témákról. A kéthetente közzétett adások műsorvezetője Kuzmányi István állandó diakónus, a *Magyar Kurír* főszerkesztője.

A podcastsorozat hatodik adásában Székely János püspök, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia (MKPK) elnöke a teremtésvédelem kérdéskörét járta körül.

A főpásztor többek között bemutatta, hogy mi a *Szentírás* tanítása a teremtésről, a teremtet világról; mit jelent Isten dicsőítése mindezt

Dániel próféta könyvében, és Szent Pál milyen reménységről beszél a kérdés kontextusában. Ezt követően a püspök rávilágított arra, mi a különbség a teremtésvédelem és a környezetvédelem között, Szent Ferenc példájára, és megosztotta gondolatait Ferenc pápa *Laudato si'* kezdetű enciklikájáról. Székely János arról is beszélt, hogy a Magyar Katolikus Egyházban, az egyes egyházmegyékben, iskolákban, sőt a plébániák szintjén milyen segítséget kaphatunk e területen.

A *Szeretet dallama* podcast hatodik adását – az új év első adását – január 14-én, szerdán 7 órakor adta közre az MKPK Sajtóirodája;

elérhető a Magyar Katolikus Egyház YouTube- és Spotify-csatornáján. Az adás a Magyar Katolikus Rádió stúdiójában készült. A következő résszel január 28-án, szerdán jelentkezünk – témája az ember, a férfi és a nő, a család méltósága. A korábbi adások visszanezhetők és -hallgathatók a Magyar Katolikus Egyház YouTube- és Spotify-csatornáján.

Fotó: Lambert Attila

HÍREK KÉPEKBEN

Pécsen és Szekszárdon januárban és márciusban is várja a családot még nem alapított, huszonöt és negyvenöt év közötti felnőtteket a fiatal felnőttek fóruma, melyet tavaly hirdetett meg Felföldi László, a Pécsi Egyházmegye főpásztora.

Hálaadó szentmisét mutatott be és keresztutat áldott meg január 16-án Palánki Ferenc debrecen-nyíregyházi megyéspüspök a hajdúböszörményi Szent István Idősek Otthonában az intézmény megnyitásának első évfordulója alkalmából.

Tizenöt évvel ezelőtt, 2011. január 18-án indította újra Bódi Mária Magdolna korábban megakadt boldoggá- és szenttéavatási eljárását Márfi Gyula érsek. Udvardy György érsek rendelkezése alapján idén január 18-án a Veszprémi Főegyházmegye valamennyi templomában elhelyezik Boldog Bódi Mária Magdolna hivatalos portréját.

Nyolcvanéves
az
Új Ember

1945. augusztus 9-én jelent meg az Új Ember első száma. Lapunk nyolcvanéves fennállását ünnepeelve cikksorozatot indítottunk, válogatva az elmúlt évtizedek írásainak legjavából. A lap 1976. február 8-i számában jelent meg Páskándi Géza esszé- és drámaíró gondolatgazdag levele, amelyet válaszul írt művének kritikusához.

Descartes ateizmusa avagy a tétel fölcserélése?

Tisztelt Szerkesztőség!

Kiváló lapjuk, az Új Ember 1975. október 26-i száma, sajnos, csak késve jutott el hozzám, így csupán most tudok válaszolni arra a glosszára, amelyben *Tornyot választok* című, Apáczairól szóló drámám kapcsán a cikkíró úgy állítja be, mintha akár a szerző, akár a hőse (Apáczai) ateistának tartaná Descartes-ot. Az igazság, a logika és a tényyszerűség kedvéért hadd mondok el a következőket:

1. A darabból Cartesius istenhitét illetően a szerző véleménye nem derülhet ki, mert régen rossz annak a drámának, amelyben nem hagyják az alakokat eleven szóhoz jutni. Tehát: a szerző beszélt helyettük.

2. Említett színműben Apáczai sehol sem mondja, hogy Descartes ateista lett volna: ellenkezőleg, amikor ellenfele, Basirius angol apát azt vágja szemébe: „*Cartesius az emberi ész így szánta volna a mi Urunk, Istenünk sírhelyéül!*” – nagy tudósunk így felel: „*Cartesiusnál az értelemnél jobb temetőt Istennek én sohasem kívánok!*” (Tehát: a stilisztikában-esztétikában, továbbá a filozófiában csak egészen közepesen tájékozott ember is kiolvashatja e sorokból, hogy a) itt Apáczai épp azt állítja, hogy D. hisz Istenben, b) az „értelmes hitről” volna szó, vagyis az „ész-érvek” és a pusztán „hitervek” egyeztetéséről.) A „darab vége felé” pedig Apáczai ezt mondja: „... Descartes híve vagyok! S ha sokat mondják, hogy ateista vagyok, végül is el fogom hinni, hogy az vagyok: abba kergetnek, amibe nem kívántam,

azzá tesznek az igaztalan vádak, amivé nem volt szándékomban lenni.” Az elemi logikára apellálok: ha Apáczai az ateizmust „igaztalan vádnak” nevezi – fölmerülhet-e, hogy akár saját magát, akár mesterét annak tartsa?

3. A darabban Basirius hangoztatja, hogy Cartesius ateista. Nem kívánom felsorolni mindazoknak a röpiratoknak, könyveknek a címét, amelyek Descartes tanait „istentagadóknak” bélyegezik, még csak az 1663-as dátumot sem említem: ez túl olcsó győzelem lenne számomra. Viszont engedtessek meg, hogy egy – szándékosan a régiak közül kiválasztott – könyvből idézzek néhány sort: „*Greising Bálint... eleinte Vittenbergában philosophia professora, végre, a brassói gymnasium rectora, Des Cartes-ot atheizmussal vádolta... Eszéki István... keményen megtámadá... Cartesius velünk született ideáit, különösen pedig azon tanítmányait, mintha az isten bennünk lakoznék.*” (Almási Balogh Pál: Első magyar nyelvű egyetemes filozófia-története, Buda, 1835.) Megjegyzem: az emlegetett két anti-carteziánus könyv ugyanabban a században jelent meg, amikor Apáczai élt (XVII. sz.) és éppen Erdélyben, ahol a dráma játszódik. Tehát még, ha nem is lett volna európai jelenség Descartes ilyen fajta megvádolása (noha láttuk: az volt) a szerzőnek költői joga, szabadsága, hogy ezt – akár csupán a helyi adatok alapján is – a drámai összeütközésben egyik érvként fölhasználja: hiszen a kor „levegőjében lógott”.

4. Immár csak a következő enyhe kérdések maradtak: összetéveszthető-e a szerző, vagy

éppen főhősének véleménye annak az irodalmi alaknak a véleményével, aki éppen, hogy az oppozíciót, vagy ha nem azt – mindegy honnan nézzük – hát a „másik véleményt”, a „másik értelmezést” képviseli? Azt hisszük, erre bármelyik régi és mai középiskolás esztétika választ adhat.

5. Glosszáiró azt javallja számomra: fel kell lapozni Descartes-ot. Valamikor megtettem. Javaslatom azonban rossz címre érkezett: ezt Basiriusnak kellett volna javasolnia és mindazoknak, akik valaha Descartes-ot – ateistának nevezték: valamilyen vélt vagy való támadási felületet találván. Én viszont csak ábrázoltam ezeket.

6. Hadd javalljak azonban én is egy olvasmányt a Glosszáirónak: Arisztotelész logikáját. Hisz – többek között – Aquinói Tamás ennek (is) köszönhetne remek észjárását. Abban van egy olyan elnevezésű bizonyítási hiba, hogy: *ignotatio elenchi*. A tétel felcserélésén belül: a hamis cáfolat. Azt az alapvető logikai hibát jelenti, amikor ellenfelünket (vitapartnerünket) úgy cáfoljuk, hogy annak más tételt tulajdonítunk (jelen esetben, hogy szerző vagy Apáczai D.-ot ateistának állítaná be).

7. Örvendek minden olyan jelentkezésnek, amely nézeteimet – önmagam előtt is – tisztulásra serkenti. Ám itt, mint fentebb kiderült, nem erről volt szó. Ezért fontos, hogy válaszoljak.

8. Bár ugyan ezt sem kötelező, még csak nem is illik tudni: a „fiatal erdélyi származású író” éppen negyvenkét esztendő, tizenöt könyvet írt és Szatmárban született: tehát Partiumban (csupán a „laikus” köznapi használat szerint Erdély ez).

9. Descartes valóban „állja a harcot”. És én is igyekszem – szerény képességeim szerint – segíteni.

Tisztelő hívük –
Páskándi Géza

IMAÓRA

Kútvolgyi Szűz Mária-engesztelő-kápolna: engesztelő virrasztás hazánk lelki megújulásáért minden csütörtökön 20 órától pénteken 5 óráig az Oltáriszentség előtt. Cím: Budapest XII., Galgóczy u. 49. (BKK: a Széll Kálmán térről a 128-as busszal a végállomásig, a Regőczi István térig.)

Az Örökimádás-templom (Budapest IX., Üllői út 75-77.) szentségimádási rendje: hétköznap 8 órától 18 óráig, vasárnap 12 órától 18 óráig. Minden csütörtökön a 17 órakor kezdődő imaórán, majd az azt követő szentmisén előre felvett miseszándékokért imádkoznak. Minden hónap első csütörtökén Erdő Péter bíboros celebrálásával papi és szerzetesi hivatásokért, a másodikon a templom karitáscsoportjának szándékára, a harmadikon az imaládába elhelyezett szándékokért imádkoznak.

A Szent István-bazilika Mária-kápolnájában (Budapest V., Szent István tér 1.) égi kérésre, huszonhat éve minden csütörtökön 20 órától péntek reggel 5 óráig engesztelő imavirrasztást tartunk Magyarországon, a magyarság lelki megújulásáért. 21 órakor mindig más atya mutat be szentmisét a két legszentebb Szív szándékára. Mindenkit szeretettel várunk! Imádkozzunk együtt!

Elsőpénteki missziós konferenciabeszédék a magyar családokhoz a városmajori Jézus Szíve-templomban (Budapest XII., Csaba utca 5.). A 18 órakor kezdődő szentmise után a kistemplomban beszélgetés az elhangzott homíliáról. Mindenkit szeretettel várunk. Bővebb információ: <https://www.varosmajoriplebania.hu/>

Elváltakért és egyedül maradtakért mutatnak be szentmisét minden hónap első keddjén 17 órakor a budapest-belvárosi Nagyboldogasszony-főplébánia-templomban (Budapest V., Március 15. tér 2.). A szentmise után tematikus beszélgetésre hívják a résztvevőket.

Szentmisét mutatnak be Mind-szenty József bíboros boldoggá avatásáért a városmajori Jézus Szíve-templomban (Budapest XII., Csaba u. 5.) a következő napokon: február 6. péntek, március 6. péntek, április 7. kedd, május 6. szerda, június 6. szombat. A szentmisék 7 órakor kezdődnek.

LULKIGYAKORLAT

A Szent Gellért Lelkigyakorlatos Házban (Leányfalu, Mórícz Zsigmond

út 141.) március 5-én 16 órától 8-án 13 óráig NAGYBŐJTÍ lelkigyakorlat Osztie Zoltán atyával, március 12-én 18 órától 15-én 13 óráig Gál Péter atya lelkigyakorlata: „Belső gyógyulás és szabadulás különféle kötelekeinktől”. Március 18-án 18 órától 21-én 13 óráig Kovács Cs. Albert atya lelkigyakorlata: „Az imádság”. Elérhetőség: 06/26-383-212, 06/30-466-0749

MÉCS Napok – lelkigyakorlat fiatal pároknak Budapesten. A MÉCS Napok lelkigyakorlatokat a MÉCS-ben szolgálatot vállaló papok és házaspárok szervezik minden érdeklődőnek. Szeretettel várják az együtt járó és a jegyespárokat, valamint a három éven belül házasodott házaspárokat a következő alkalomra: 2026. február 6-8., péntek estétől vasárnap délutánig. A programot Harkai Gábor atya vezeti a Budatétényi Verbita Szent Arnold Lelkigyakorlatos Házban (Budapest XXII., Bajcsy-Zsilinszky u. 3-5.). Jelentkezési határidő: február 1., vasárnap. További információ: <https://mecshonlap.hu/>

MÉCS Napok az Eucharisztiaórl Budapesten a Budatétényi Verbita Szent Arnold Lelkigyakorlatos Házban (Budapest XXII., Bajcsy-Zsilinszky u. 3-5.) március 13-15., péntek estétől vasárnap délutánig. Szeretettel várják minden érdeklődő jelentkezését találkozásra az Oltáriszentségben jelenlévő Krisztussal. A programot Mészáros Domonkos OP atya vezeti. Kedvezményes jelentkezési határidő: 2026. február 13., péntek; jelentkezési határidő: március 8., vasárnap. További információ: www.mecshonlap.hu

EMLÉKMISE

Emlőbetegek Szent Agáta-miséje lesz az óbudai főplébánia-templomban (az Árpád híd budai hídfőjénél) 2026. január 31-én, szombaton 18 órától. Ünnepi mise keretében köszöntjük Szent Agátát, az emlőbetegek védőszentjét az óbudai főplébánia, a Curate Infirmos Orvosközösség és a Magyar Rákellenes Liga szervezésében. Főcelebráns: Tercsi Zoltán protonotárius kanonok. Minden érintettet és érdeklődőt szeretettel várunk. Imádkozzunk együtt az emlőbetegek gyógyulásáért védőszentjükhöz, Szent Agátához!

FELVÉTELI

A Szent Atanáz Görögkatolikus Hittudományi Főiskola, Kelet-Magyarország egyetlen katolikus peda-

gógusképző felsőfokú intézménye a 2026/27-es tanévben felvételt hirdet a következő szakokra. Osztatlan képzések és alapszakok: teológia, hittanár-nevelőtanár, hittanár-nevelőtanár-közismereti szakos tanár, katolikus szociális munka, katolikus közösségszervező, kántor, katekéta-lelkipásztori munkatárs. Mesterszakok: pasztorális tanácsadás és szervezettefejlesztés, összehasonlító vallástörténet-alkalmazott kulturális tanulmányok, keresztény egyház- és művelődéstörténet, rövid ciklusú hittanár-nevelőtanár, licencia. A jelentkezéseket szeretettel várják 2026. február 15-ig. További információk a <https://szentatanaz.hu/> oldalon, illetve a főiskola tanulmányi osztályán a 06/42-597-602 telefonszámon vagy a tanulmanyiugyek@szentatanaz.hu e-mail címen.

Az Apor Vilmos Katolikus Főiskola a 2026-os felsőoktatási felvételin tizenkét alap-, négy mesterszakot és egy egyedülálló felsőoktatási szakképzést kínál. Az alap- és mesterképzéseket, valamint a felsőoktatási szakképzést állami ösztöndíjas és önköltséges, nappali és levelező formában is meghirdeti a főiskola. Többféle ösztöndíj-lehetőséget kínálnak hallgatóiknak, akik különböző mobilitási pályázattal, többek között az Erasmus+ programmal értékes külföldi tapasztalatot is szerezhetnek. A szakok listáját az érdeklődők az avkf.hu-n és a felvi.hu-n találják meg, a jelentkezési határidő 2026. február 15.

A Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskola várja a jelentkezőket a 2026-os nappali tagozatos képzéseire, valamint a szakirányú továbbképzésekre, tanfolyamokra is. Február 15-ig lehet jelentkezni a hittanár-nevelőtanár – közismereti szakos tanár (ELTE) képzésre a felvi.hu központi felvételi rendszeren keresztül és a főiskola belső felvételi rendszerében. Április 27-ig a főiskola belső felvételi rendszerében lehet jelentkezni az alábbi képzésekre: teológia, katekéta – lelkipásztori munkatárs, teológiai felkészítő modul (részismeret), hittanár-nevelőtanár osztatlan mesterképzés, hittanár-nevelőtanár osztott mesterképzés, lelki-gondozó képzés (pasztorális tanácsadás és szervezettefejlesztés). Tanfolyamok a 2025/2026. tanév tavaszi félévére: jegyesoktatók képzése, jelentkezési határidő: 2026. január 22., ismerkedés az Antalfai fejlesztő művészetterapeuta képzés módszerével, jelentkezési határidő: február 7.; ismerkedés az

RÉGISÉG

PAPÍR- ÉS FÉMPÉNZT, bélyeget, képeslapot, papírrégiséget és más régiségeket vásárolunk, illetve árverésre átvesszünk. Budapest VI., Andrassy út 16. T.: 06/1-266-4154. Nyitva: hétfő–szerda 10–17, csütörtök 10–19 óra.

SZOLGÁLTATÁS

FOGSOROK, hidak készítése, javítása, szükség esetén háznl is. T.: 06/1-213-5726

Antalfai személyiségfejlesztő mesetérápia alapjaival – saját élményű önismereti csoport, jelentkezési határidő: február 17.; nevelés irodalomterápiás eszközökkel, jelentkezési határidő: február 17.; zárandoktáborvezető-képzés, jelentkezési határidő: március 4., szerda éjféli.

GYÓNTATÁS

Többsz nyelvű szentgyónási lehetőség a pesti ferenceseknél. A budapest-belvárosi ferences templomban (Budapest V., Ferenciek tere) lehetőséget biztosítanak a gyónás szentségében való részesülésre azoknak is, akik Budapesten vagy akár Magyarország más részén élnek, de nem beszélnek magyarul, akárcsak azoknak, akik turistaként látogatnak el hozzájuk, vagy különböző nemzeti kisebbségekhez tartoznak.

KÉPZÉS

A zárandoktáborvezető-képzésre indul a Magyarországi Szerzeteselőjárók Konferenciájának Irodája által irányított Zárandoktábor program keretében. Olyan keresztény pedagógusok, hitoktatók és közösségvezetők jelentkezését várják, akik akár már jövő nyáron szívesen vezetnének egyhetes ifjúsági zárandoklatot saját szervezésben 12–25 éves fiataloknak. Képzési időpontok: háromnapos online elméleti képzés: 2026. március 20–21. és 28., 9–18 óra. Egynapos terepgyakorlat április–június hónapokban, hétvégi napokon: Budapest – Hűvösvölgy / Pesthidegkút. Pedagógusok, figyelme! A képzés akkreditált pedagógus-továbbképzés, melynek elvégzéséért 45 kreditpont szerezhető. Nem pedagógus végzettség esetén felnőttképzési tanúsítvány jár. Jelentkezési határidő: március 4. Bővebb információk: zarandoktabor.hu

Kiadja a Magyar Kurír

Terjeszti a Magyar Posta Rt. Hírlap Üzletág, előfizethető a kiadónál, a postán.

Nyomás: Virtuoz Kiadó és Nyomdaipari Kft.

Ügyvezető: Tolonics Gergely

ISSN 0133-1205

KÉZIRATOKAT NEM ÖRZÜNK MEG

ÉS NEM KÜLDÜNK VISSZA.

LAPZÁRTA: 2026. január 19.

Főszerkesztő és felelős kiadó: Kuzmányi István

Lapszerkesztő: Baranyai Béla

Lapszerkesztő-helyettes: Körössy László

Szerkesztőség: Agónás Szonja, Bodnár Dániel, Fábán Attila, Gáts

Judit, Horogszegi-Lenhardt Erika, Hollósi Judit, Lambert Attila, Merényi

Zita, Mészáros Ákos, Nádudvari Dorottya, Pallós Tamás, Szalontai Anikó,

Székács István, Thullner Zsuzsanna, Trautwein Éva, Vámosy Erzsébet

Olvasószerkesztő: Koditek Bernadett

Korrektor: Szántó István • Tördelés: Kuzma Angéla

Szerkesztőség és kiadóhivatal: 1068 Budapest, Városligeti fasor 42.

Postacím: 1406 Budapest, Pf.: 100 • Tel.: +36/1-317-3933

www.ujember.hu • e-mail: mk@katolikus.hu

Előfizetés, terjesztés: +36/1-235-0484; +36/1-633-3132; terjeszt@ujember.hu

Előfizetés megrendeléséhez kérjük, vegye fel a kapcsolatot kollégáinkkal a fenti elérhetőségek valamelyikén.

Egyéni egy példányos előfizetés belföldi negyedévre:

6180 Ft, fél évre: 12 360 Ft, egy évre: 24 720 Ft.

Magyar Kurír 10700732-68366180-51100005 (CIB Bank).

Könyvesbolt: 06/1-266-0845; konyvesbolt@ujember.hu

Médiaajánlat kérhető: 06/1-317-3933; hirdetes@ujember.hu

Közlemények, gyászjelentések, apróhirdetések feladása:

+36/1-317-3933; apohirdetes@ujember.hu;

<http://ujember.hu/apohirdetes-feladasa/>

KEREKASZTAL-BESZÉLGETÉS

Gyermekekre vágyva – Termékenységi nehézségek, út a szülővé válás felé címmel kerekasztal-beszélgetés lesz Budapesten 2026. január 24-én, szombaton 19 órától a Katakomba Pinceszínházban (Budapest I., Krisztina tér 4.). Beszélgetőtársak: Somogyi Farkas Tamás, az est házigazdája, az Adj Életet Alapítvány alapítója, Dr. Bálint Balázs szülész-nőgyógyász, az Adj Életet

Alapítvány kurátora, Szigetvári Zsuzsa koordinációs központvezető, Budai Irgalmasrendi Kórház Keresztény Családi Centrum, Mireiszné Kiss Nóra cikluskövetés-oktató, érintett édesanya. A programon való részvétel ingyenes, azonban a korlátozott férőhelyek miatt regisztrációhoz kötött. Kérjük, hogy minden résztvevő külön-külön regisztráljon, <https://www.adjeletet.hu/regisztracio/>

Kedves Ági néni és drága Ágicám!

*Isten éltesen Titeket névnapotok alkalmából,
erőben nagyon jó egészséget, imádsággal és szeretettel.
Isten áldása legyen életetekre! Krisztián*

MISSZIÓ TOURS UTAZÁSI IRODA * 2026-ban is utazzunk együtt!

PROGRAMOK részletesen: www.missziotours.hu

ZARÁNDOKVONATOK: Csíksomlyói búcsú 05.21-24. Czestochowa-Krakkó 06.22-25/26. Mátraverebély-Szentkút 09.05. Bodajk 10.10.

Medjugorje – előkészítés alatt

2026-os repülős útitájkából:

Biztos indulás! FATIMA ÉS PORTÓ 03.16-22. (7 nap) 429.900 Ft/fő, Szlama Ákos atya

LOURDES ÉS A FRANCIA BASZKFÖLD 04.07-11. 354.900 Ft/fő, Sziklai Dávid atya

Újra! SZENTFÖLDI ZARÁNDOKLAT 04.15-21. (7 nap) 639.900 Ft/fő

TÖRÖKORSZÁG KERESZTÉNY SZEMMEL 06.09-13. 384.900 Ft/fő, Oláh Dénes atya

2026-os autóbusszos útitájkából:

MEDJUGORJE, MOSTAR, SZARAJEVÓ 03.12-15. 139.900 Ft/fő, Molnár Tamás atya

ÚJ! 04.29-03. (5 nap) 154.900 Ft/fő, Cséry Gergő atya

RÓMA 04.20-25. 269.900 Ft/fő, Lancendorfer István atya

PRÁGA 04.30-05.03. 159.900 Ft/fő, Michels Antal atya

E-mail: missziotours@missziotours.hu / Tel.: +36 20 565 3258

Engedélyszám: U-000829

MEDJUGORJEI ZARÁNDOKLAT

március 11-15. | 5 nap | 159.900 Ft/fő

FATIMAI ZARÁNDOKLAT

március 18-23. | 6 nap | 419.900 Ft/fő

ZARÁNDOKLAT DÉL-OLASZORSZÁGBA

PIO ATYA ÉS SZENT MIKLÓS NYOMÁBAN

április 7-11. | 5 nap | 399.900 Ft/fő

AZ ISTENI IRGALMASSÁG ÜNNEPE

ZARÁNDOKLAT LENGYELORSZÁGBA

április 8-12. | 5 nap | 189.900 Ft/fő

MÁLTAI ZARÁNDOKKÖRÚT

április 15-19. | 5 nap | 479.900 Ft/fő

MEDJUGORJEI ZARÁNDOKLAT

április 15-19. | 5 nap | 159.900 Ft/fő

ZARÁNDOKKÖRÚT TOSZKÁNÁBA

április 20-26. | 7 nap | 399.900 Ft/fő

LOURDES-I ZARÁNDOKLAT

április 28 - május 2. | 5 nap | 399.900 Ft/fő

OLASZ SZENTEK ÉS SZENTÉLYEK NYOMÁN

május 11-17. | 7 nap | 399.900 Ft/fő

ASSISI SZENT FERENC NYOMÁBAN

június 3-7. | 5 nap | 269.900 Ft/fő

BALTIKUMI ZARÁNDOKKÖRÚT

LITVÁNIA, LETTORSZÁG ÉS ÉSZTORSZÁG

július 5-13. | 9 nap | 779.900 Ft/fő

VIA SACRA ZARÁNDOK UTAZÁSI IRODA

+36 20 500 5050 | www.viasacra.hu

Valentin nap Rómában Szent Bálint nyomában

**Töltse a Valentin-napot Rómában,
szálljon meg a Szent István Házban!**

AKCIÓ!

Ajánlatunk 2026.02.12-16. között:

Minimum 2 éjszaka 2 fő részére a szobaárból

30%-os kedvezménnyel!

1 db kétágyas szoba 90,00 Eur/éj/2 fő

Az ár tartalmazza a reggelit és az idegenforgalmi adót is!

Programajánlat (fakultatív):

- **Február 14. 11 óra:** Ingyenes magyar nyelvű idegenvezetés az Igazság szájához és a Szent Bálint-ereklyéhez a Santa Maria in Cosmedin-templomban, majd rövid séta a Capitolium dombra (2 órás program)
- **Február 15. 8.30 óra:** mise és áldás a párok számára a Szent István Ház kápolnájában
- Igény szerint vacsorahelyszín-ajánlat

Jelentkezni 2026. február 10-ig lehet!

Szent István Ház | +390669281372 | szih@katolikus.hu | cssroma.katolikus.hu | [instagram.com/casasantostefano.roma](https://www.instagram.com/casasantostefano.roma)

GOND S Ó R A

Regisztráljon, és érezze magát biztonságban!

Készült Magyarország Kormányának megbízásából.

gondosora.hu